



Dato: 22. november 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2022-02003
Dok.: 3522538

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love
(Kreditorforfølgning i pensionsordninger for konfiskationskrav og erstatningskrav m.v. i anledning af visse strafbare handlinger, der har medført et udbytte)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 5. november 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 512, stk. 3, 2. pkt., ændres »lov om tilsyn med pensionskasser« til: »lov om firmapensionskasser«.

2. I § 512 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Uanset stk. 1 og 3 kan der i krav ifølge en pensionsordning foretages udlæg for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«

UDKAST

§ 2

I lov om firmapensionskasser, jf. lovbekendtgørelse nr. 183 af 26. februar 2024, som ændret ved § 6 i lov nr. 481 af 22. maj 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 10 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Uanset *stk. 1* kan der foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3,* og § 76 a, *stk. 5,* samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«

§ 3

I lov om forsikringsaftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1237 af 9. november 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 638 af 8. juni 2016 og § 8 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 116 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Uanset *stk. 1* kan der foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3,* og § 76 a, *stk. 5,* samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«

§ 4

I lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 17. august 2020, foretages følgende ændring:

1. I § 11 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Uanset *stk. 1* kan der foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3,* og § 76 a, *stk. 5,* samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden

UDKAST

strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«

§ 5

I pensionsbeskatningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1327 af 10. september 2020, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 2197 af 29. december 2020 og § 1 i lov nr. 2610 af 28. december 2021 og senest ved § 7 i lov nr. 482 af 22. maj 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 25 A, stk. 7, indsættes som *nr. 21*:

»21) Ved udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.«

2. I § 29, stk. 2, indsættes som *2. pkt.*:

»1. pkt. gælder ikke udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.«

3. I § 30, stk. 1, 1., 15. og 16. pkt., ændres »jf. dog § 30 B« til: »jf. dog 17. pkt. og § 30 B«.

4. I § 30, stk. 1, indsættes som *17. pkt.*:

»1., 15. og 16. pkt. gælder ikke dispositioner omfattet af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.«

5. I § 38, stk. 1, indsættes som *6. pkt.*:

»Ved udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter, påhviler afgiftspligten skyldneren.«

UDKAST

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på anmodninger om udlæg eller arrest, der indgives efter lovens ikrafttræden

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på inddrivelse af krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren før lovens ikrafttræden er endelig dømt.

§ 7

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 2-4 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Regler om kreditorforfølgning

2.1. Gældende ret

2.1.1. Regler om vindikation af stjålne genstande og penge

2.1.2. Straffelovens regler om konfiskation

2.1.3. Retsplejelovens regler om beslaglæggelse

2.1.4. Retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse

2.1.5. Regler om kreditorbeskyttelse i lov om firmapensionskasser

2.1.6. Regler om kreditorbeskyttelse i forsikringsaftaleloven

2.1.7. Regler om kreditorbeskyttelse i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter

2.1.8. Regler om kreditorbeskyttelse i lov om social pension og lov om højest, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3. Den foreslåede ordning

UDKAST

3. Regler om beskatning i anledning af kreditorforfølgning i pensioner

3.1. Gældende ret

3.2. Skatteministeriets overvejelser

3.3. Den foreslåede ordning

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

8. Klimamæssige konsekvenser

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

10. Forholdet til EU-retten

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det må ikke kunne betale sig at begå kriminalitet. For at sikre dette grundlæggende princip er det afgørende, at personer, der begår kriminalitet, ikke alene straffes, men tillige fratages en eventuel opnået økonomisk vinding.

Formålet med lovforslaget er derfor at give mulighed for på visse betingelser at foretage retsforfølgning i pensioner tilhørende den, der er idømt en fængselsstraf for en forbrydelse, der har medført et udbytte. Muligheden vil gælde for erstatningskrav og godtgørelseskrav i anledning af forbrydelsen samt for krav på værdikonfiskation i anledning af forbrydelsen.

Lovforslaget er en opfølgning på forslag til folketingsbeslutning nr. B 46 om mulighed for kreditorforfølgning af pensioner, som blev vedtaget enstemmigt den 5. maj 2022. Den daværende regering blev ved beslutningen pålagt at fremsætte de nødvendige forslag til ændring af lovgivningen, således at kreditor kan foretage retsforfølgning mod indeståender på pensionskonti i det omfang, det skyldige beløb hidrører fra berigelseskriminalitet.

Baggrunden for folketingsbeslutningen er en i medierne meget omtalt sag, hvor en tidligere ansat i Socialstyrelsen ved Københavns Byrets dom af 18. februar 2020 blev idømt 6 år og 6 måneders fængsel for bedrageri af særlig grov karakter over for sin arbejdsgiver begået i perioden 1993-2018. Vedkommende blev ved dommen pålagt at betale straffesagens omkostninger, og der blev konfiskeret et beløb på ca. 113 mio. kr. i medfør af straffelovens § 75, stk. 1, om konfiskation af udbytte ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb.

Efter dommen anmodede anklagemyndigheden om, at der med henblik på inddrivelse af de skyldige beløb blev foretaget beslaglæggelse af to pensionskonti tilhørende domfældte. Ved Højesterets kendelse af 18. februar 2022 i sag nr. 77/21, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2022, s. 1805 ff., stadfæstede Højesteret Østre Landsrets kendelse om ikke at foretage beslaglæggelse i pensionskontiene. Sagen er omtalt i lovforslagets pkt. 2.1.3.

2. Regler om kreditorforfølgning for konfiskationskrav og erstatningskrav m.v. i anledning af visse strafbare handlinger

2.1. Gældende ret

2.1.1. Regler om vindikation af stjålne genstande og penge

Det er det altovervejende udgangspunkt i dansk ret, at stjålne genstande skal leveres tilbage til ejeren (vindikation), jf. navnlig reglerne i Danske Lov 6-17-5, 5-8-12 og 5-7-4. Udgangspunktet om vindikation kan kun fraviges i særlige tilfælde, f.eks. hvor ejeren har handlet meget uforsigtigt.

UDKAST

Hvis politiet finder tyvekoster, bliver de derfor normalt beslaglagt med henblik på tilbagelevering til ejeren, jf. retsplejelovens § 802, stk. 1, nr. 2, og § 803, stk. 1, 1. pkt., jf. nærmere nedenfor under pkt. 2.1.3.

For penge gælder det, at den, der som betaling modtager stjålne penge i god tro, fortrænger (ekstingverer) ejerens indsigelser om tyveri. Den bestjålne vil have et krav mod tyven og efter omstændighederne også et krav mod modtageren af pengene, men vil ikke have krav på at få de stjålne penge tilbage fra modtageren, selv hvis disse kunne identificeres. Det afgøres efter formuerettens almindelige regler, i hvilket omfang den bestjålne indrømmes et sådant krav mod modtageren af pengene, eksempelvis mod den, der har fået stjålne penge indsat på sin pensionskonto eller bankkonto. Et sådant krav blev indrømmet i eksempelvis Højesterets dom af 8. juni 1970 i sag nr. I 103/1969, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1970, s. 588 ff., hvor A's mor indsatte 10.000 kr., der tilkom hans fars konkursbo, på A's konto. Moderen hævdede siden pengene igen, angiveligt til at betale en fordring, som et selskab, hvori kontohaveren var hovedaktionær og bestyrelsesmedlem, var blevet dømt til at betale. Højesteret udtalte, at selv om indbetalingen var uberettiget, så medførte den en pligt for A til at tilsvare boet et tilsvarende beløb, og at det ikke var godtgjort, at der senere var sket en udbetaling fra kontoen, der kunne frigøre A. Højesteret udtalte videre, at der ikke var grundlag for at anse boet som umiddelbart berettiget til en bestemt del af det på kontoen indestående. Det fremgår ikke af sagen, om indbetalingen var resultat af et strafbart forhold.

Et krav mod modtageren af stjålne penge kan være udelukket, hvis pengene er blevet forbrugt eller lignende, jf. eksempelvis Højesteret dom af 24. april 2006 i sag nr. 464/2004, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, s. 2079 ff., hvor en ansat i en virksomhed havde begået underslæb over for en virksomhed ved bl.a. at overføre penge fra virksomhedens konto til en kommunes konto med henblik på at nedbringe sin ægtefælles skattegæld. Højesteret fastslog bl.a. med henvisning til landsrettens begrundelse, at overførslen måtte sidestilles med en kontant betaling, og at virksomheden ikke kunne kræve beløbet tilbage, da kommunen havde modtaget det i god tro, og da bankoverførslen måtte sidestilles med kontant betaling af ægtefællens skattegæld.

2.1.2. Straffelovens regler om konfiskation

Straffelovens § 75, stk. 1, vedrører udbyttekonfiskation. Bestemmelsen sondrer i 1. pkt. mellem konfiskation af udbytte (1. led) og konfiskation af et hertil svarende beløb (2. led). Konfiskation efter 1. pkt., 2. led, betegnes

UDKAST

normalt som værdikonfiskation. Bestemmelser om værdikonfiskation findes også i bl.a. § 76 a, stk. 5 (i relation til udvidet konfiskation).

Det fremgår af § 75, stk. 1, 1. pkt., 1. led, at der kan ske hel eller delvis konfiskation af udbyttet ved en strafbar handling. Med ”udbytte” sigtes ifølge forarbejderne til det oprindelige udbytte, dvs. de genstande, herunder penge, der er indvundet umiddelbart ved det strafbare forhold, jf. Straffelovrådets betænkning 355/1964 om konfiskation, s. 23. Begrebet udbytte omfatter den økonomiske fordel, herunder en besparelse, der er opnået ved en lovovertrædelse.

Bestemmelsen kan efter retspraksis anvendes til konfiskation af genstande, der er erhvervet for midler hidrørende fra tiltaltes strafbare handlinger, jf. Højesterets dom af 26. april 1999 i sag nr. II 520/1998, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1999, s. 1216 ff. I sagen blev den tiltalte dømt for narkotikakriminalitet, og der blev i den forbindelse konfiskeret en række smykker med henvisning til, at smykkerne i mangel af anden antagelig forklaring måtte anses for at være erhvervet for midler hidrørende fra tiltaltes strafbare handlinger. Tilsvarende vil det kunne være tilfældet, hvis udbyttet er blevet indsat på en bankkonto. Her vil der efter bestemmelsen kunne ske konfiskation af bankkontoen (dvs. af fordringen på banken).

Efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, kan der ske konfiskation af et til udbyttet svarende beløb (værdikonfiskation). Denne regel er begrundet med, at der i straffesager sjældent bliver tale om konfiskation af det oprindelige udbytte, f.eks. fordi det ikke kan konkretiseres (eksempelvis overskud ved ulovlig forretningsvirksomhed), eller fordi det er omsat på tidspunktet for straffesagen, jf. betænkning 355/1964, s. 23 f., der fremhæver 2. led som den praktisk relevante del af konfiskationsbestemmelsen.

Konfiskation af udbytte (eller et hertil svarende beløb, dvs. værdikonfiskation) efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., bør ifølge forarbejderne kunne ske, selv om berigelsen ikke længere er til stede, men f.eks. er forbrugt af tiltalte, jf. betænkning nr. 355/1964, s. 26.

Af § 75, stk. 1, 2. pkt., fremgår det, at savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, kan ske hos den, hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling, jf. § 76, stk. 1.

UDKAST

Efter straffelovens § 76 a, stk. 1, om udvidet konfiskation kan der foretages hel eller delvis konfiskation af formueaktiver, der tilhører en person, som findes skyldig i en strafbar handling, når 1) handlingen er af en sådan karakter, at den kan give betydeligt udbytte, og 2) den efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller er en overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer. Hensigten med at kræve, at den pågældende skal være dømt for en handling, der kan give betydeligt udbytte, er ifølge forarbejderne til bestemmelsen at ramme personer, som lever af eller har betydelige indtægter ved kriminalitet, jf. pkt. 6.4 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 98 som fremsat den 28. november 1996, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 2503.

Efter straffelovens § 76 a, stk. 2 og 3, finder reglerne om udvidet konfiskation under nærmere angivne betingelser også anvendelse på formueaktiver, som en ægtefælle, samlever eller andre med en særlig tæt relation til den pågældende har erhvervet, eller som er overdraget til en juridisk person.

I modsætning til, hvad der gælder for konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, forudsætter konfiskation efter § 76 a ifølge forarbejderne, at det formodede udbytte er i behold. Anvendelsen af fællesbegrebet ”formueaktiv” indebærer således, at konfiskationen skal rette sig imod identificerbare pengebeløb, værdipapirer, løsøre, fast ejendom m.v., jf. pkt. 6.4 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 98 som fremsat den 28. november 1996, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 2504.

Straffelovens § 76 a, stk. 4, fastslår, at der ikke kan ske udvidet konfiskation efter stk. 1-3, hvis den pågældende sandsynliggør, at et formueaktiv er erhvervet på lovlige måde eller for lovligt erhvervede midler.

Retsvirkningerne af konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 1. led, og stk. 2, eller § 76 a, stk. 1-3, er, at ejendomsretten til det konfiskerede overgår til staten. For så vidt angår penge indsat på en bankkonto eller en pensionsopsparing indebærer dette bl.a., at ejendomsretten til indeståendet (fordringen på banken/pensionsvirksomheden) overgår til staten uden hensyn til retsplejelovens regler om udlægsfritagelse, jf. nærmere nedenfor under pkt. 2.1.4.

Retsvirkningerne af værdikonfiskation er, at staten opnår en fordring på værdien af det konfiskerede, hvilket bl.a. indebærer, at de almindelige begrænsninger, der gælder for inddrivelse af fordringer, vil gælde for krav på værdikonfiskation, f.eks. reglerne i retsplejelovens kapitel 47 om, hvilke aktiver der kan foretages udlæg i. Dette betyder, at en række regler om ud-

lægsfritagelse vil finde anvendelse, herunder særlige regler om udlægsfritagelse for pensioner, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 2.1.4.

2.1.3. Retsplejelovens regler om beslaglæggelse

Retsplejelovens regler om beslaglæggelse findes i lovens kapitel 74. Efter reglerne kan der bl.a. foretages beslaglæggelse til sikring af bevismidler, til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde samt til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning, jf. § 801, stk. 1, nr. 1-3.

De nærmere betingelser for beslaglæggelse findes i retsplejelovens §§ 802 og 803 afhængig af, om der skal ske beslaglæggelse hos en mistænkt eller en ikke-mistænkt.

Efter retsplejelovens § 802, stk. 1, kan genstande, som en mistænkt har rådighed over, beslaglægges, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, jf. dog § 802, stk. 2, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage. For beslaglæggelse af genstande hos ikke-mistænkte findes en lignende regel i § 803, stk. 1, 1. pkt. Disse regler gælder for beslaglæggelse med henblik på konfiskation af genstande efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt. 1., 1. led, og stk. 2, og § 76 a, stk. 1-3.

Efter retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, kan gods, som en mistænkt ejer, beslaglægges, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og beslaglæggelse anses for nødvendig for bl.a. at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter bl.a. straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., § 75, stk. 3, og § 76 a, stk. 5, dvs. krav på værdikonfiskation, bødekrav eller forurettedes krav på erstatning i sagen. Bestemmelsen må ifølge forarbejderne forstås således, at ”erstatning” omfatter både private krav på erstatning og godtgørelse og offentlige krav på efterbetaling af f.eks. skat og moms, jf. Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1223/1991 om beslaglæggelse og edition under efterforskning, s. 21, 52 og 56. For så vidt angår krav på efterbetaling af skat og moms kan der henvises til Østre Landsrets kendelse af 22. maj 1978 i sag nr. 1-96/1978, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1978, s. 766 ff., hvor det blev lagt til grund, at krav på efterbetaling af skat som følge af en strafbar handling måtte sidestilles med erstatningskrav. Efter § 803, stk. 1, 2. pkt., kan der som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, ske konfiskation af andre formuegoder, herunder penge, som en person, der ikke er

UDKAST

mistænkt, har rådighed over, hvis der er grund til at antage, at disse formu-egoder bør konfiskeres.

Beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 1, og § 803, stk. 1, 1. pkt., medfører efter § 807 b, stk. 1, at der hverken ved aftale eller kreditorforfølging kan foretages dispositioner over det beslaglagte, som er i strid med indgrebets formål.

Efter retsplejelovens § 807 b, stk. 2, har beslaglæggelse efter § 802, stk. 2, og § 803, stk. 1, 2. pkt., samme virkning som arrest, jf. lovens kapitel 56, indtil der træffes afgørelse om anvendelse af det beslaglagte, jf. § 807 d, stk. 2 og 3. Om arrest henvises til pkt. 2.1.4.5 nedenfor.

Det følger af retsplejelovens § 805, stk. 1, at beslaglæggelse ikke må foretages, såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre. Ved beslaglæggelse til sikkerhed for det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter bl.a. straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, § 75, stk. 3, og § 76 a, stk. 5 (dvs. værdikonfiskation), bødekrav og forurettedes krav på erstatning, gælder desuden, at reglerne i retsplejelovens §§ 509-516 finder anvendelse, jf. § 805, stk. 3. Dette indebærer, at mulighederne for beslaglæggelse efter de anførte formål begrænses af reglerne, der fritager aktiver fra udlæg, herunder bl.a. lovens § 512, stk. 3, der fritager pensioner fra kreditorforfølging.

Der kan henvises til Højesterets kendelse af 18. februar 2022 i sag nr. 77/21, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2022, s. 1805 ff., der udspringer af en i medierne meget omtalt sag, hvor en tidligere ansat i Socialstyrelsen ved Københavns Byrets dom af 18. februar 2020 blev idømt 6 år og 6 måneders fængsel for bedrageri af særlig grov karakter over for sin arbejdsgiver begået i perioden 1993-2018. Vedkommende blev ved dommen pålagt at betale straffesagens omkostninger, og der blev konfiskeret et beløb på ca. 113 mio. kr. i medfør af straffelovens § 75, stk. 1, om konfiskation af udbytte ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb. Efter dommen anmodede anklagemyndigheden om, at der med henblik på inddrivelse af de skyldige beløb blev foretaget beslaglæggelse af to pensionskonti tilhørende domfældte. Ved den omtalte kendelse fra Højesterets, stadfæstede Højesteret Østre Landsrets kendelse om ikke at foretage beslaglæggelse i pensionskontiene. Højesteret henviste til, at parterne var enige om, at byrettens dom måtte forstås således, at der var tale om værdikonfiskation (konfiskation af et til udbyttet svarende beløb, jf. straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led.),

og at retsplejelovens § 805, stk. 3, jf. § 512, stk. 3, derfor var til hinder for, at der kunne ske beslaglæggelse.

Efter retsplejelovens § 1002, stk. 1, 1. pkt., finder reglerne i kapitel 74 om beslaglæggelse til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter bl.a. straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen tilsvarende anvendelse, efter dom er afsagt. Reglen indebærer, at beslaglæggelsen kan ske med henblik på at inddrive krav, som følger af en dom i en straffesag.

2.1.4. Retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse

2.1.4.1. Grundlaget for tvangsfuldbyrdelse m.v.

Retsplejelovens kapitel 47 om udlæggets genstand og retsvirkninger indeholder bl.a. regler om, hvilke af en skyldners aktiver der kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse ved foretagelse af udlæg. Kapitlet hidrører i det væsentlige fra lov nr. 258 af 26. maj 1976, der bygger på betænkning nr. 634/1971 om udlæg og udpantning afgivet af det af Justitsministeriet den 19. januar 1952 nedsatte udvalg.

Tvangsfuldbyrdelse forudsætter, at fordringshaveren har et tvangsfuldbyrdesgrundlag, hvilket kan være en dom eller kendelse afsagt af en domstol, jf. retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 1, herunder erstatning tilkendt den forurettede under en straffesag efter reglerne i lovens kapitel 89 (adhæsionsprocessen), jf. § 997, stk. 2. Grundlaget for tvangsfuldbyrdelse kan også være et udenretligt, skriftligt forlig om forfalden gæld, når det udtrykkeligt er bestemt i forliget, at det kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, jf. § 478, stk. 1, nr. 4.

Restanceinddrivelsesmyndigheden, der inddriver gæld, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 1063 af 26. september 2024 med senere ændringer, kan for krav tillagt udpantningsret foretage tvangsfuldbyrdelse uden at benytte fogedretten. Udlæg foretages i disse situationer af personer, der er bemyndiget dertil af restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. skatteinddrivelseslovens § 3, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 322 af 1. marts 2021. Hovedparten af de fordringer, der inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, er tillagt udpantningsret, jf. gældsinddrivelseslovens § 11. Det gælder således bl.a. bøder, sagsomkostninger og konfiskationsbeløb, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1, 3. pkt., og § 1013, stk. 4. Civilretlige fordringstyper i form af krav på erstatning, der tilkommer det offentlige, er tillagt udpantningsret, hvis kravet kan tvangsfuldbyrdes, jf. retsplejelovens § 478, jf. gældsinddrivelseslovens § 11 sammen-

holdt med lovens bilag 1, pkt. II, nr. 1, litra a, nr. v. Der vil således eksempelvis være udpantningsret for offentlige myndigheders erstatningskrav fastslået ved dom.

Et udlæg i et aktiv giver bl.a. adgang til at begære tvangsauktion over aktivet og gøre sig betalt af auktionssummen, jf. retsplejelovens § 538, efter de nærmere betingelser der er fastsat herfor.

2.1.4.2. Udlæggets genstand m.v.

Efter retsplejelovens § 507, stk. 1, fuldbyrdes pengekrav ved udlæg i så stor en del af skyldnerens formue, som der efter fogedrettens skøn er nødvendig til dækning af kravet af omkostninger ved forretning og det udlagtes opbevaring indtil auktion.

Reglerne i retsplejelovens kapitel 47 sonderer ikke mellem de krav, for hvilke der foretages kreditorforfølgning. Bødekrav, krav på værdikonfiskation og forurettedes erstatningskrav må efter reglerne derfor respektere de begrænsninger, der er fastsat om udlægsfritagelse. Udlæg foretaget for sådanne krav kan ligesom udlæg for andre krav kun foretages i skyldnerens formue, jf. § 507, stk. 1, og må respektere tidligere stiftede rettigheder i skyldnerens aktiver, f.eks. panterettigheder, tidligere foretagne udlæg eller ejendomsforbehold, i overensstemmelse med almindelige ejendomsretlige regler. Ligeledes vil et udlæg i overensstemmelse med almindelige ejendomsretlige regler skulle respektere et vindikationskrav, hvis det viser sig, at en udlagt genstand er stjålet. Det samme vil eksempelvis gælde for stjalne penge indsat på en bankkonto, hvis der indrømmes kreditor et krav på en bestemt del af det på kontoen indestående, dvs. kreditor tillægges separatiststatus.

Det følger af retsplejelovens § 508, 1. pkt., at udlæg kan foretages i rede penge samt i fast ejendom, løsøre, fordringer og andre aktiver, hvis identitet kan fastslås, men ikke i fremtidige erhvervelser. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der er en glidende overgang mellem på den ene side fremtidige erhvervelser og på den anden side fordringer, som er stiftede, men blot er betingede eller uforfaldne. Afgørelsen af, om udlæg kan gøres i tilfælde, hvor enhver aktuel udøvelse af en rettighed ligger ude i fremtiden, må træffes ud fra de regler, der gælder om vedkommende rettighed, og med hensyntagen til, hvilken løsning lovgivning og praksis har valgt for beslægtede rettigheder, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 70.

Skyldneren skal efter retsplejelovens § 497, stk. 1, give de oplysninger, som fogedretten finder nødvendige til gennemførelse af tvangsfuldbyrdelsen. Urigtig erklæring herom er strafbart, jf. navnlig straffelovens § 162. Vil

UDKAST

skyldneren ikke afgive de krævede oplysninger, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at skyldneren ved politiets foranstaltning skal tages i forvaring, indtil han indvilliger i at opfylde sin pligt. Skyldneren kan dog ikke holdes i forvaring i samme sag ud over 6 måneder, uafbrudt eller sammenlagt, jf. § 497, stk. 2.

Fogedretten kan med et af denne fastsat varsel tilsige skyldneren til fogedforretningen, jf. § 494, stk. 1. Udebliver skyldneren, uanset at lovlig tilsigelse er forkyndt for ham, uden anmeldt lovligt forfald, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at han skal tages i forvaring af politiet, jf. stk. 2. Forretningen vil også kunne foretages uden for rettens kontor ved en såkaldt udkørende fogedforretning, jf. § 493, stk. 1.

Fogedretten kan indkalde vidner til fogedforretningen. Vidnerne kan eksempelvis bestemme værdien af et aktiv, jf. retsplejelovens § 491, stk. 4.

Foretages der udlæg i en fordring, vil udlægget sædvanligvis også omfatte de til fordringen hørende sikkerhedsrettigheder, eksempelvis et krav mod en kautionist, der har kautioneret for fordringen.

Det må afgøres konkret, om en skyldners krav ifølge en pensionsordning er så usikkert, at der ikke kan foretages udlæg i det.

Efter retsplejelovens § 517, stk. 1, har skyldneren ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg skal foretages (såkaldt ”påvisningsret”). Skyldneren kan dog ikke forlange, at udlæg skal foretages i bl.a. aktiver, hvis værdi er usikker, eller aktiver, hvis opbevaring eller afhændelse er særlig vanskelig, hvis han ejer andre aktiver, hvori udlæg kan ske, jf. stk. 3.

Påvisningsretten kan i praksis anvendes af skyldneren under fogedforretningen, som skyldneren indkaldes til i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 1. Forretningen kan dog foretages, uanset at skyldneren ikke er tilstede, jf. § 495, stk. 1, 1. pkt. På rettens kontor kan der dog, hvis skyldneren ikke er mødt, ikke foretages udlæg i andet end fast ejendom og andele i andelsboligforeninger m.v., jf. § 495, stk. 1, 2. pkt.

Udlæg i en fordring kan tvangsfuldbyrdes ved, at udlægshaveren sætter fordringen på tvangsauktion eller inddriver fordringen, som den forfalder, ved en inkassator, jf. retsplejelovens § 558, stk. 1, 1. pkt. De indkomne pengebeløb skal indbetales til fogedretten, jf. retsplejelovens § 559, der herefter udbetaler dem til rekvirenten efter reglerne i §§ 554 og 555. Det mulig tiloversblevne beløb udbetales til skyldner. Ved auktion over pantsatte fordringer skal fordringshaveren, skyldneren og kautionister samt så vidt mu-

UDKAST

ligt enhver anden, hvis rettigheder eller forpligtelser med hensyn til fordringen må antages at ville blive berørt af salget, underrettes om auktionen, for så vidt vedkommende har bopæl her i landet, jf. retsplejelovens § 544, stk. 3. Bestemmelsen må antages også at gælde udlagte fordringer.

Efter retsplejelovens § 524 frigøres skyldneren ifølge fordringen (f.eks. en bank) ved betaling til den, hos hvem udlæg er gjort, under samme betingelser som ved betaling efter overdragelse af fordringen. Med henblik på at sikre, at skyldneren ifølge en fordring ikke betaler med frigørende virkning til skyldneren, bør udlægshaveren orientere skyldneren ifølge fordringen, der er foretaget udlæg i, om udlægget, jf. herved gældsbrevslovens § 29 analogt, for så vidt angår simple fordringer. Formålet med orienteringen er, at fratage skyldneren sin legitimation til at modtage betaling fra skyldneren ifølge fordringen.

Udlægget i en fordring sker i skyldnerens ret ifølge fordringen. Et udlæg giver som altovervejende hovedregel ikke kreditor bedre ret til at indkræve pengene, end skyldneren selv har. Derfor påvirkes eksempelvis fordringens forfaldstid ikke af udlægget.

Fogedretten foretager efter retsplejelovens § 518, stk. 1, 1. pkt., en optegning af de aktiver, hvori udlæg er foretaget. Rekvisitus har ret til en kopi heraf, jf. § 255 a, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 519 stk. 1, er skyldneren uberettiget til at råde over de udlagte aktiver på en måde, som kan være til skade for udlægshaveren. Det er i betænkningen, der ligger til grund for bestemmelsen forudsat, at dispositioner, der udsætter udlægshaveren for en betydelig risiko for tab af dækningsadgangen, også er forbudt, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 92.

Ikke enhver råden i videre forstand er efter forarbejderne udelukket. Udlæg i indbo eller maskiner hindrer ikke, at skyldneren vedblivende benytter det udlagte som hidtil, men han må ikke ødelægge det, behandle det uforsvarligt eller sælge det. Dispositioner, som udlægshaveren har givet sit samtykke til, vil heller ikke være uberettiget i henhold til retsplejelovens § 519, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 519, stk. 2, skal fogedretten gøre skyldneren bekendt med udlæggets retsvirkninger, herunder at overtrædelse af bestemmelsen i stk. 1 kan medføre strafansvar. Den straffebestemmelse, som kan komme i anvendelse, hvis skyldneren uberettiget til egen eller andres fordel disponerer over det udlagte, vil sædvanligvis være straffelovens § 283, stk. 1, nr. 1, om skyldnersvig. Tilintetgørelse eller ødelæggelse af de udlagte aktiver vil kunne straffes efter § 292. Kravet om tilkendegivelse er opfyldt, blot foged-

retten angiver, at overtrædelse kan straffes, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 92.

Er skyldneren ikke til stede, kan tilkendegivelsen ske enten ved en skriftlig meddelelse eller ved tilkendegivelse til den, der varetager hans interesser, jf. retsplejelovens § 519, stk. 2, 2. pkt., jf. § 495, stk. 2.

2.1.4.3. Aktiver fritaget for udlæg

Retsplejelovens kapitel 47 indeholder en række regler om udlægsfritagelse. Reglerne om udlægsfritagelser betyder, at der eksempelvis ikke kan foretages udlæg i aktiver bortset fra fast ejendom, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levefod for skyldneren og hans husstand, jf. § 509, stk. 1 ("trangsbeneficiet"). Efter § 509, stk. 3, kan udlæg heller ikke foretages i aktiver af indtil 3.000 kroners værdi, som er nødvendige til skyldnerens eller hans husstands erhverv eller uddannelse. Det er forudsat i forarbejderne til § 509, stk. 1, at skyldnerens fordringer på andre skyldnere efter omstændighederne kan være nødvendige til opretholdelse af en beskeden levefod, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 74.

I forhold til en lønmodtager kan der efter retsplejelovens § 511, stk. 1, ikke foretages udlæg i endnu ikke udbetalt løn eller andet vederlag for personligt arbejde, før der er forløbet mere end syv dage efter slutningen af den periode, i hvilken lønnen er indtjent, eller vederlaget er fortjent.

Retsplejelovens § 512 regulerer adgangen til at foretage udlæg i personlige rettigheder, krav på underholdsbidrag, pension, sociale ydelser m.v.

Efter retsplejelovens § 512, stk. 1, kan udlæg ikke foretages i retten til ydelser, der ikke kan kræves betalt til andre end den berettigede personligt. Det fremgår af forarbejderne, at en forpligtelse til at betale en pengesum ikke i almindelighed berøres af, om beløbet skal betales til den ene eller den anden, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 83. Bestemmelsen tager, jf. Højesterets kendelse af 20. december 2012 i sag 185/2012, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2013 s. 858 ff., sigte på tilfælde, hvor det har været af betydning for yderen, hvem der skal betales til.

Efter retsplejelovens § 512, stk. 3, 1. pkt., kan udlæg ikke foretages i krav på pension eller i krav på understøttelse eller anden hjælp fra det offentlige eller fra stiftelser eller andre velgørende institutioner, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt.

Retsplejelovens § 512, stk. 3, blev nyaffattet ved lov nr. 258 af 26. maj 1976, og den omfatter ifølge forarbejderne alle former for pension, herunder både

UDKAST

pension fra det offentlige og fra private pensionsordninger, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 84. Bestemmelsen omfattede før nyaffattelsen kun pensioner fra offentlige kasser, men blev med nyaffattelsen udvidet til også at omfatte pensioner fra private. Begrundelse for at fritage pensioner var, at disse burde ligestilles med løn, jf. Udkast til lov om den borgerlige Retspleje, 1877, motiverne, jf. s. 199 f. (bemærkningerne til udkastets § 471).

Udlægsfritagelsen i retsplejelovens § 512, stk. 3, 1. pkt., omfatter alene selve kravet på pension. Når pensionen m.v. derimod er udbetalt, eller der er forløbet 3 måneder efter den dag, beløbet kunne fordres udbetalt, er bestemmelsen ikke til hinder for udlæg. 3-månedersreglen sikrer, at skyldneren ikke blot kan lade pensionen henstå i længere tid under beskyttelse mod kreditorforfølgning. Reglen er begrundet i, at det anses for rimeligt, at en pensionist har en noget længere frist end en lønmodtager til at få udbetalt pensionen, jf. betænkning nr. 634/1971, s. 84.

Efter retsplejelovens § 512, stk. 3, 2. pkt., berøres reglerne om udlægsfritagelse i lov om tilsyn med pensionskasser, forsikringsaftaleloven og lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparinger i pengeinstitutter (pensionsopsparingsloven) ikke af udlægsfritagelse i retsplejelovens § 512, stk. 3, 1. pkt. Bestemmelserne i disse love er beskrevet nærmere nedenfor i pkt. 2.1.5-2.1.7.

Lov om tilsyn med firmapensionskasser er siden blevet ophævet, og de relevante regler findes nu i lov om firmapensionskasser (firmapensionskasseloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 183 af 26. februar 2024 med senere ændringer.

Udover de i retsplejelovens § 512, stk. 3, nævnte speciallove findes der regler om udlægsfritagelse i forskellige andre speciallove, f.eks. i ATP-loven.

Retsplejelovens regler om udlægsfritagelse gælder også ved kreditorforfølgning i form af konkurs, jf. konkurslovens § 36, hvorefter aktiver, hvori udlæg for skyldnerens gæld ikke kan foretages, kun indgår i konkursmassen, når dette særligt er bestemt. Der kan heller ikke foretages arrest i aktiver, der er fritaget for udlæg, jf. henvisningen til reglerne om udlægsfritagelse i retsplejelovens § 631, stk. 2, jf. om arrest nedenfor i pkt. 2.1.4.5.

Reglerne om udlægsfritagelse er kun relevante for aktiver, der er en del af skyldnerens formue. Aktiver, der ikke tilhører skyldneren, eksempelvis fordi de er stjålne, vil der allerede af den grund ikke kunne foretages udlæg i. Ejeren vil kunne vindicere sådanne aktiver efter ejendomsrettens regler. Det samme vil eksempelvis gælde stjålne penge indsat på en bankkonto,

hvis der indrømmes kreditor et krav på bestemt del af det på kontoen indestående.

2.1.4.4. Genoptagelse af fogedforretningen

Ved kreditorforfølgning i pensionsordninger for konfiskationskrav og erstatningskrav m.v. i anledning af visse strafbare handlinger, der har medført et udbytte, vil det kunne komme på tale, at fogedforretningen skal genoptages. Der kan gå lang tid fra kreditorforfølgning er foretaget, til kravet ifølge pensionsordningen kan komme til udbetaling.

Efter retsplejelovens § 504 kan en fogedforretning genoptages, når parterne er enige derom, eller når fogedretten finder det påkrævet. Bestemmelsen nævner en række tilfælde, hvor genoptagelse i almindelighed kan anses for at være påkrævet, men der er ikke tale om en udtømmende opregning. Det fremgår af § 504, nr. 4, at forretningen kan genoptages, når fogedretten finder det påkrævet, fordi skyldneren ikke har været til stede under forretningen og nu anmoder om adgang til at benytte sine rettigheder efter §§ 509-516. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at hvis skyldneren har været til stede under fogedforretningen og af retten er blevet oplyst om udtagelsesretten, jf. § 500, stk. 1, om fogedrettens vejledningspligt, kan han i almindelighed ikke senere begære genoptagelse for at benytte sin udtagelsesret. Der henvises til betænkning nr. 634/1971, s. 64.

Retspraksis har tilladt genoptagelse efter § 504 med henblik på, at skyldneren kan udøve sine rettigheder efter §§ 509-516 i tilfælde, hvor et aktiv, der har været genstand for udlæg, senere bliver omfattet af bestemmelserne, jf. eksempelvis Vestre Landsrets kendelse af 17. marts 1986 i sag nr. 6-B. 213/1986, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen, 1986, s. 592 ff. I sagen tillod landsretten genoptagelse af en fogedforretning, hvor skyldneren havde været til stede, med henvisning til at der var forløbet mere end 3 år fra udlægsforretningen og til, at der efter det oplyste var mulighed for, at den udlagte bil i mellemtiden var faldet så meget i værdi og benyttedes på en sådan måde, at den nu kunne anses for omfattet af den dagældende § 509, stk. 2 (nu § 509, stk. 3).

Genoptagelse kan ikke ske på begæring af de oprindelige parter, når der er sket tvangsauktionssalg, jf. § 583, stk. 2, og Vestre Landsrets kendelse af 1. november 1982 i sag nr. 2-B 2121/1982, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen, 1983, s. 184 ff.

2.1.4.5. Arrest

UDKAST

Retsplejelovens kapitel 56 indeholder regler om arrest. Arrest er et foreløbigt retsmiddel, der giver en fordringshaver mulighed for med fogedrettens mellemkomst at forhindre, at en skyldner kan råde faktisk eller retligt over et aktiv. Arrest forudsætter ikke som udlæg, at der foreligger en dom eller andet tvangsfuldbyrdsgrundlag overfor skyldner, jf. pkt. 2.1.4.1.

Fogedretten kan, jf. lovens § 627, foretage arrest til sikkerhed for et pengekrav, når 1) der ikke kan foretages udlæg for fordringen, og 2) det må antages, at muligheden for senere at opnå dækning ellers ville blive væsentligt forringet. Arrest indebærer, at skyldneren vil være uberettiget til at råde over det arresterede på en måde, som kan være til skade for udlægshaveren, jf. § 631, stk. 2, jf. § 519, stk. 1. Eksempelvis hvis en arresteret opsparing hæves og overføres til udlandet. Dette vil efter omstændighederne kunne straffes som skyldnersvig, jf. straffelovens § 283, stk. 1, nr. 1. Arrest vil desuden indebære beskyttelse over for skyldnerens godtroende omsætningserhververe, men ikke over for øvrige kreditorer, jf. Retsplejerådets betænkning nr. 1107/1987 om arrest og forbud, s. 26 ff. og 50 f. Fogedretten kan desuden bestemme, at arresteret løsøre skal fratages skyldneren, når det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet, jf. retsplejelovens § 633, stk. 1. Ved arrest i en fordring, herunder en bankkonto eller et krav ifølge en pensionsordning, frigøres skyldneren (banken/den som skal udbetale pensionen) ved betaling til den, hos hvem der er foretaget arrest, under samme betingelser, som ved overdragelse af en fordring, jf. § 631, stk. 2, jf. § 524. Kreditor bør derfor som ved udlæg underrette skyldnerne ifølge fordringen om arresten, jf. ovenfor i pkt. 2.1.4.2.

Arrest medfører ikke, at den arresterede fordring bliver udbetalt til kreditor. Arrest kan eksempelvis anvendes, hvis skyldneren er ved at bortskaffe sine aktiver eller flytte disse til udlandet, og der derfor ikke er tid til at opnå et tvangsfuldbyrdsgrundlag i form af en dom. Fra retspraksis kan eksempelvis henvises til Højesterets kendelse af 20. december 2012 i sag nr. 185/2012, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2013, s. 858 ff., hvor der blev foretaget arrest i bl.a. indeståender på en bankkonto og i fordringer på en fond.

Fogedretten kan inden arrestforretning påbegyndes eller arrest foretages bestemme, at fordringshaveren som betingelse for arrest skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres skyldneren ved arresten, jf. § 629, stk. 1.

Arrest er undergivet mange af de samme regler som udlæg, jf. retsplejelovens § 631, stk. 2. Eksempelvis vil der ikke kunne foretages arrest i akti-

ver, der er fritaget for udlæg. Beslaglæggelse efter lovens § 802, stk. 2, har samme retsvirkninger som arrest, jf. § 807 b, stk. 2.

2.1.5. Regler om kreditorbeskyttelse i lov om firmapensionskasser
Det følger af § 2, stk. 1, i lov om firmapensionskasser (firmapensionskasseloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 183 af 26. februar 2024 med senere ændringer, at loven finder anvendelse på enhver sammenslutning (pensionskasse), der har til formål på grundlag af et løfte om pension at sikre de ansatte pension i forbindelse med ansættelse i et pensionstegnende firma eller i pensionstegnende firmaer inden for samme koncern. Det følger af stk. 2, at forsikringselskaber og pensionskasser, der er under tilsyn efter lov om finansiel virksomhed, ikke er omfattet af loven.

Firmapensionskasseloven erstattede den tidligere lov om tilsyn med pensionskasser, senest bekendtgjort som lovbekendtgørelse nr. 4 af 12. januar 1984 med senere ændringer.

Det følger af den gældende § 10, 1. pkt., i firmapensionskasseloven, at medlemmer, pensionsmodtagere og personer, der er berettiget til pension, ikke til eje eller pant kan overdrage eller på anden måde råde over rettigheder, som de har krav på i en firmapensionskasse. Sådanne rettigheder kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning, jf. 2. pkt.

Bestemmelsen begrænser bl.a. de almindelige regler om kreditorforfølgning for så vidt angår pensionsrettigheder i firmapensionskasser. Bestemmelsen har til formål at sikre rettigheder i en firmapensionskasse mod retsforfølgning og at sikre, at der ikke sker pantsætning eller overdragelse til eje til tredjemand. Rettigheder i en firmapensionskasse er øremærket til forsørgelse for pensionsmodtagere under pensionstilværelsen og er dermed underlagt et særligt beskyttelsesbehov.

Firmapensionskasselovens regler om fritagelse for retsforfølgning berøres ikke af retsplejelovens § 512, stk. 3, jf. udtrykkeligt 2. pkt. i denne bestemmelse, der dog henviser til den tidligere lov om tilsyn med pensionskasser.

2.1.6. Regler om kreditorbeskyttelse i forsikringsaftaleloven

Forsikringsaftalelovens kapitel III vedrører livsforsikringer. En livsforsikring kan tegnes, så den enten udbetales til forsikringstageren selv eller en anden som begunstiget, jf. lovens § 102. En livsforsikring kan tegnes, så den udbetales ved forsikringstagerens eller en anden persons død, ved opnåelse af en bestemt alder eller på et senere tidspunkt. Forsikringen kan tegnes enten som en kapitalforsikring eller renteforsikring (sidstnævnte omfatter bl.a. livrente) afhængig af, om der skal udbetales en sum en gang for alle eller

UDKAST

løbende. Pension kan dermed tilvejebringes ved tegning af en forsikring efter forsikringsaftalelovens regler, jf. betænkning nr. 634/1971 om udlæg og udpantning, s. 84.

Livsforsikringer kan overdrages eller tilbagekøbes i overensstemmelse med forsikringsaftalen, jf. forudsætningsvist forsikringsaftalelovens § 108 og § 116, stk. 2.

Efter forsikringsaftalelovens § 116, stk. 1, kan hverken forsikringstagerens eller den begunstigedes ret over for selskabet gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side, jf. dog § 117.

Forsikringsaftalelovens § 116 gælder for livsforsikringer tegnet som kapitalforsikring. Efter § 118, stk. 1, finder bl.a. § 116, stk. 1, som udgangspunkt også anvendelse for livsforsikringer tegnet som renteforsikring. Beskyttelsen gælder ifølge forarbejderne lige til det øjeblik, hvor selskabet har udbetalt forsikringsydelsen (eller eventuelt tilbagekøbsværdien). Selv efter forfaldstid vil kreditorforfølgning være udelukket, jf. bemærkningerne ad § 116 i Udkast til Lov om Forsikringsaftaler med tilhørende Bemærkninger (1925), s. 156.

Er en livsforsikringspolice overdraget, kan erhververens ret, jf. § 116, stk. 2, 1. pkt., gøres til genstand for retsforfølgning fra hans kreditorers side, medmindre erhververen er forsikringstagerens ægtefælle, eller erhvervelsen har fundet sted uden vederlag.

Kreditorbeskyttelsen bliver i forarbejderne begrundet med, at livsforsikringer kan have et dobbelt formål: Dels at tjene til forsørgelse, dels at skabe et let omsætteligt aktiv for forsikringstageren til brug i dennes økonomiske virksomhed. Livsforsikringen kan ikke fyldestgøre disse formål, hvis ikke den er beskyttet mod angreb fra kreditorernes side, jf. bemærkningerne til §§ 116 og 117 i Udkast til Lov om Forsikringsaftaler med tilhørende Bemærkninger (1925), s. 154 ff. Hensynet til at undgå kreditorbesvigelser er varetaget med forsikringsaftalelovens § 117.

Kommer forsikringstageren under konkurs, og findes det, at han i løbet af de sidste 3 år inden frisdagen til betaling af præmier har anvendt et efter hans formuetilstand på det tidspunkt, betalingen fandt sted, uforholdsmæssigt stort beløb, kan konkursboet overfor selskabet forlange, at det for meget erlagte indbetales i boet, for så vidt det kan udredes af forsikringens tilbagekøbsværdi eller, såfremt en sådan ikke findes, af kapitalværdien af den fripolice, hvortil forsikringstageren ville have ret på grundlag af de stedfundne betalinger, jf. forsikringsaftalelovens § 117, stk. 1. Er de opsparede

midler forfaldne uden at være udbetalt inden fristdagen, eller forfalder de under konkursbehandlingen, kan konkursboet, jf. § 117, stk. 2, under de i stk. 1 nævnte betingelser forlange en tilsvarende del af de opsparede midler indbetalt til boet.

Forsikringsaftalelovens regler om fritagelse for retsforfølgning berøres ikke af retsplejelovens § 512, stk. 3, jf. udtrykkeligt 2. pkt. i denne bestemmelse.

Lov nr. 406 af 28. august 1945 om tillæg til lov nr. 259 af 1. juni 1945 om tillæg til borgerlig straffelov angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed indeholder i § 7 en særlig regel, hvorefter det kan bestemmes, at en forskyldt bøde kan dækkes i rettighederne i henhold til en af sigtede tegnet livsforsikring eller livrente. Reglen har formentlig kun meget begrænset betydning i dag.

2.1.7. Regler om kreditorbeskyttelse i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter

Efter § 1, stk. 1, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter (pensionsopsparingsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 17. august 2020, gælder loven for opsparing i pensionsøjemed, ræteopsparing i pensionsøjemed og aldersopsparing i pengeinstitutter, når opsparingsordningen opfylder betingelserne for skattemæssig begunstigelse i pensionsbeskatningslovens afsnit I, kapitel 1.

Efter pensionsopsparingslovens § 11 kan hverken kontohaverens eller den begunstigedes ret over for pengeinstituttet gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side, jf. dog § 12. Reglen i § 11 svarer ifølge forarbejderne til forsikringsaftalelovens § 116, stk. 1, og gælder ikke, når pensionen er kommet til udbetaling, jf. pkt. 3.9 i de almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til § 11 i lovforslag nr. L 163 som fremsat den 17. januar 1996, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, s. 3326 f. og 3330 f.

Det følger af pensionsopsparingslovens § 12, stk. 1, at hvis en kontohaver kommer under konkurs, og den pågældende i løbet af de sidste 3 år inden fristdagen til betaling af indskud på en opsparingsordning omfattet af loven har anvendt et efter den pågældendes formue tilstand på det tidspunkt, betalingen fandt sted, uforholdsmæssigt stort beløb, kan konkursboet over for pengeinstituttet forlange, at det for meget erlagte indbetales i boet, for så vidt det kan udredes af opsparingsordningens værdi. Er de opsparede midler forfaldne uden at være udbetalt inden fristdagen, eller forfalder de under konkursbehandlingen, kan konkursboet efter pensionsopsparingslovens § 12, stk. 2, under de i stk. 1 nævnte betingelser forlange en tilsvarende del af de opsparede midler indbetalt til boet. Reglen i § 12 svarer ifølge forarbej-

derne til forsikringsaftalelovens § 117, jf. pkt. 3.10 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 163 som fremsat den 17. januar 1996, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, s. 3327 f.

Pensionsopsparingslovens regler om fritagelse for retsforfølgning berøres ikke af retsplejelovens § 512, stk. 3, jf. udtrykkeligt 2. pkt. i denne bestemmelse.

2.1.8. Regler om kreditorbeskyttelse i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Lov om social pension indeholder regler om ret til folkepension, seniorpension, tidlig pension og førtidspension på ny ordning (dvs. førtidspension tilkendt efter reglerne fra 2003), jf. lovbekendtgørelse nr. 1123 af 21. oktober 2024.

Efter § 47, stk. 1, i lov om social pension kan krav på pension ikke gøres til genstand for udlæg eller andre former for retsforfølgning, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne kræves udbetalt. Aftaler om sådanne krav er ugyldige.

Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. indeholder regler om ret til førtidspension tilkendt efter reglerne, der var gældende indtil 2003.

Efter § 46, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. kan krav på pension ikke gøres til genstand for udlæg eller andre former for retsforfølgning, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne kræves udbetalt. Aftaler om sådanne krav er ugyldige.

Ydelserne efter de nævnte love er skattefinansierede offentlige ydelser, der opnås ret til, når en række betingelser i lovene er opfyldt. Ret til pension efter lovene er således ikke afhængig af en opsparing fra pensionisten selv eller en arbejdsgiver, og adskiller sig derved fra arbejdsmarkedspensioner og individuelle pensionsordninger.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

De gældende regler undtager i meget vidt omfang pensioner fra kreditorfølgning. Kreditorbeskyttelsen har imidlertid den u hensigtsmæssige konsekvens, at en person, der er dømt for en forbrydelse, kan skjule udbytte fra kriminalitet på pensionsordninger eller indbetale løn eller øvrige lovlige

UDKAST

indtægter på pensionsordninger, mens udgifterne til det daglige underhold afholdes af udbyttet fra kriminalitet.

Formuerettens almindelige regler vil i nogen grad yde den, der er blevet bestjålet eller bedraget, et krav mod modtageren af pengene. Er eksempelvis penge, der stammer fra bedrageri eller tyveri, blevet indsat på en bankkonto eller en pensionsordning, vil der kunne rettes et krav mod indehaveren, uanset om denne er i god tro. Det er dog usikkert, i hvilket omfang et sådant krav indrømmes, hvis pengene er blevet forbrugt, og kontoindehaveren var i god tro. Den bestjålne vil endvidere ikke kunne regne med at blive tillagt separatiststatus, dvs. at være berettiget til en bestemt del af det på kontoen indestående, men typisk få samme status som en almindelig kreditor med krav mod kontoindehaveren.

Der findes allerede efter gældende ret enkelte muligheder for kreditorfølgning i pensioner, f.eks. omstødelse reglerne i konkursloven, forsikringsaftaleloven og lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter (pensionsopsparingsloven). Der vil også efter omstændighederne være mulighed for at konfiskere indeståendet på en pensionsopsparing eller som formueaktiv efter reglen om udvidet konfiskation.

I praksis vil konfiskation af udbytte ofte ske efter reglerne om værdikonfiskation. Det gælder eksempelvis, hvis det ikke under efterforskningen er lykkedes at finde aktiver, der kan konfiskeres. Krav på værdikonfiskation giver ikke ejendomsret over et bestemt aktiv, men etablerer en fordring mod skyldneren. Denne fordring er ikke bedre stillet end andre fordringer, og reglerne om fritagelse for tvangsfuldbyrdelse vil derfor gælde, herunder reglerne om udlægsfritagelse for pensioner. Som illustreret i eksempelvis Højesterets afgørelse fra 2022, jf. lovforslagets pkt. 2.1.3, indebærer dette, at selv hvis en skyldner er dømt for grov økonomisk kriminalitet, vil vedkommendes pensionsopsparing ikke kunne tjene til fyldestgørelse af et krav på værdikonfiskation.

Efter Justitsministeriets opfattelse er de eksisterende, begrænsede muligheder for kreditorfølgning i pensioner til hinder for at imødegå urimelige tilfælde af kreditorbeskyttelse, hvor udbytte fra kriminalitet direkte eller indirekte kan gemmes væk på pensionsopsparinger og lignende.

Justitsministeriet finder derfor, at der bør gennemføres en ændring af visse af de eksisterende kreditorbeskyttelsesregler, så muligheden for kreditorfølgning i pensioner og lignende udvides.

UDKAST

De forsørgelseshensyn, der ligger bag pensioner, taler efter Justitsministeriets opfattelse imod en fuldstændig afskaffelse af kreditorbeskyttelsen for pensioner. Pensioner, der har karakter af sociale ydelser, f.eks. folkepension og førtidspension, bør efter Justitsministeriets opfattelse fortsat være omfattet af kreditorbeskyttelsen. Reglerne om begrænsning af kreditorforfølgning i eksempelvis lov om social pension og lov om lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. bør efter Justitsministeriets opfattelse derfor ikke ændres. Udbetalingerne efter disse love har karakter af skattefinansierede, sociale ydelser og har ikke karakter af en opsparing.

Af samme grund bør udvidelsen af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner efter Justitsministeriets opfattelse begrænses til at gælde krav mod den dømte i anledning af forbrydelsen, der er dømt for. En mere generel udvidelse af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner findes i betydelig grad at forringe kreditorbeskyttelsen og dermed underminere de forsørgelseshensyn, der kan ligge bag pensioner.

Justitsministeriet skal i forlængelse heraf bemærke, at reglerne om transg-beneficiet i retsplejeloven fortsat vil gælde uændret.

Justitsministeriet finder derudover, at den foreslåede ordning om udvidelse af mulighederne for kreditorforfølgning i pensioner kun bør gælde i samme omfang, som skyldneren selv har et krav mod den, der skal udbetale pensionen. Der lægges dermed ikke op til, at kreditorerne skal kunne fortrænge vilkårene i pensionsaftalen eller tidligere stiftede rettigheder over pensionskravet. Hvis skyldneren således eksempelvis først har mulighed for at få pensionen udbetalt, når en bestemt alder opnås, kan heller ikke kreditor forlange pensionen udbetalt på et tidligere tidspunkt end dette. Har skyldneren derimod en mulighed for at genkøbe eller få udbetalt sin pension på et tidligere tidspunkt, bør det samme gælde for den kreditor, der foretager retsforfølgning i et sådant pensionskrav.

Forsikring & Pension, brancheorganisation for forsikrings- og pensionselskaber, skønner med en vis usikkerhed, at godt halvdelen af alle pensionsindbetalinger sker til ordninger, hvor tilbagekøb eller tidlig udbetaling ikke er muligt.

Størrelsen af visse sociale ydelser vil blive beregnet ud fra størrelsen af en privat pensionsordning, eksempelvis efterløn. Dette lægges der ikke op til at ændre på. Disse ydelser vil skulle beregnes ud fra den størrelse, pensionsordningen har på det relevante beregningstidspunkt, uanset om ordningens størrelse måtte være blevet mindre som følge af den foreslåede ordning. Der

vil være mulighed for at få visse ydelser omberegnet, eksempelvis som følge af, at kreditorforfølgning efter beregningstidspunktet.

2.3. Den foreslåede ordning

Justitsministeriet foreslår at ændre reglerne om kreditorbeskyttelse i henholdsvis § 512 i retsplejeloven, § 10 i lov om firmapensionskasser, § 116 i forsikringsaftaleloven og § 11 i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter.

Bestemmelserne vedrører udlægsfritagelse for henholdsvis krav på pension, rettigheder i en firmapensionskasse, rettigheder ifølge en livsforsikring og rettigheder til en pensionsopsparring i et pengeinstitut. I alle bestemmelserne foreslås der indført en undtagelse til kreditorbeskyttelsen, hvorefter der kan foretages retsforfølgning i de aktiver, der beskyttes efter de konkrete bestemmelser.

Den foreslåede udvidede adgang til kreditorforfølgning foreslås at skulle gælde for krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte. Adgangen til kreditorforfølgning vil ligeledes gælde for alle, der har et krav på erstatning eller godtgørelse i anledning af en sådan forbrydelse.

”Erstatning” skal forstås på samme måde som i retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, der bl.a. giver mulighed for beslaglæggelse til sikkerhed for forurettedes krav på erstatning i sagen, og vil som efter gældende ret også omfatte det offentliges krav på efterbetaling af f.eks. skat og moms i anledning af en strafbar handling. ”Godtgørelse” er efter gældende ret allerede omfattet af § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, men det er Justitsministeriets vurdering, at det er rigtigst, at det fremgår udtrykkeligt af lovteksten, at godtgørelseskrav også er omfattede, og at den foreslåede ordning også vil gælde for den, der måtte have et krav på godtgørelse i anledning af en forbrydelse, jf. f.eks. erstatningsansvarslovens § 3 om godtgørelse for svie og smerte og § 26 om godtgørelse for tort.

Der vil således være mulighed for at foretage udlæg i pensionsordninger for eksempelvis den, der er blevet bestjålet eller bedraget af den domfældte, herunder tilfælde hvor forurettede er en offentlig myndighed. Det må i øvrigt afgøres efter almindelige erstatningsretlige principper, hvem der har et krav mod den dømte i anledning af forbrydelsen.

UDKAST

Personfarlig kriminalitet, som eksempelvis vold og lignende, vil formentlig kun sjældent i sig selv være af en sådan karakter, at det kan give et udbytte, men dette kan være tilfældet ved eksempelvis røveri, jf. straffelovens § 288.

Da formålet med den foreslåede ordning er at give en særlig mulighed for tvangsfuldbyrdelse af værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af en forbrydelse, som skyldneren er fundet skyldig i, begrænses ordningen til retsforfølgning i form af udlæg, herunder udlæg foretaget af offentlige myndigheder for krav tillagt udpantningsret, og arrest (individualforfølgning). Kreditorbeskyttelsen vil stadig gælde for insolvensbehandling (universalforfølgning). De beskyttede aktiver vil således ikke indgå som et aktiv i eksempelvis et konkursbo i videre omfang, end dette er tilfældet efter gældende ret.

Tvangsfuldbyrdelse vil skulle ske efter de gældende regler for den pågældende aktivtype, hvilket typisk vil være efter reglerne om udlæg i simple fordringer.

Reglerne om transbeneficiet i retsplejelovens § 509, stk. 1, vil fortsat gælde. Der kan således ikke foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, i det omfang det er nødvendigt til opretholdelse af en beskeden levelfod for skyldneren og hans husstand.

Den foreslåede ordning vil indebære mulighed for kreditorforfølgning i krav, der først kommer til udbetaling måske 10-20 år efter domstidspunktet. Dette giver anledning til en række problemstillinger om bl.a. forældelse og mulighed for genoptagelse af en fagedforretning, hvis omstændighederne senere ændrer sig. Herom henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Reglerne om rådighedsbegrænsning i retsplejelovens § 519, stk. 1, vil fortsat gælde. Skyldneren må således ikke råde over sin pension på en måde, der kan være til skade for udlægshaveren. Det vil skulle afgøres efter en konkret vurdering, hvornår dette er tilfældet. Det vil eksempelvis være i strid med § 519, stk. 1, hvis skyldneren efter udlæggets foretagelse, benytter en mulighed for at tilbagekøbe sin pension og forbruger pengene, bruger pengene til at betale anden gæld eller på anden måde unddrager dem fra at tjene udlægshaveren. Denne situation vil eksempelvis kunne opstå, hvis pensionsvirkosomheden ikke er blevet gjort bekendt med udlæggets foretagelse. Ligeledes vil skyldnerens udnyttelse af vilkår i pensionsaftalen efter omstændighederne kunne være i strid med kreditors interesser.

Tilsvarende vil gælde, hvis skyldneren har en ret til at flytte sine pensionsmidler over i en anden pensionsvirksomhed uden aftale med kreditor. Dette vil også kunne blive betegnet som råden over fordringen til skade for kreditor, ligesom hvis pengene hæves.

3. Regler om beskatning i anledning af kreditorforfølgning i pensioner

3.1. Gældende ret

Efter pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, 1. pkt., jf. lovbekendtgørelse nr. 1327 af 10. september 2020 med senere ændringer, svares der ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant samt ved andre dispositioner m.v., der medfører, at en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed ikke længere opfylder betingelserne i pensionsbeskatningslovens kapitel 1, en afgift på 60 pct. af det beløb, som på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse, eventuelt af kapitalværdien af fripolice eller lignende. Er der i stedet tale om dispositioner over en kapitalpension eller supplerende engangsydelse svares en afgift på 52 pct., mens der svares en afgift på 20 pct., hvis der er tale om dispositioner over aldersopsparinger, jf. 30, stk. 1, hhv. 15. og 16. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 30 (ad stk. 1) i lovforslag nr. L 13 som fremsat den 9. juni 1971, jf. Folketingstidende 1970-71, tillæg A, sp. 688, samt til § 1, hhv. nr. 26 og 27, i lovforslag nr. L 196 som fremsat den 14. august 2012, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, s. 23.

Reglen om afgift ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant samt ved andre dispositioner m.v. omfatter også kreditorforfølgning i form af udlæg, udpantning eller arrest, hvis kreditorforfølgning retsgyldigt kan ske.

Efter pensionsbeskatningslovens § 20, stk. 1, medregnes løbende udbetalinger fra livrenter m.v., og ratevise udbetalinger fra ratepension til pensionsopsparerens skattepligtige indkomst, når udbetalingerne sker til pensionsopsparerer selv. Løbende udbetalinger fra livrenter m.v., og ratevise udbetalinger fra ratepension til pensionsopsparerens efterladte ægtefælle, fraskilte ægtefælle eller samlever eller dennes livsarvinger under 24 år eller forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger under 24 år, er indkomstskattepligtige for disse.

Udbetalinger af livrenter m.v. og ratepensioner er i andre situationer end de nævnte afgiftspligtige. Som udgangspunkt er udbetalinger af livrenter m.v. og ratepensioner, der ikke er indkomstskattepligtige, afgiftspligtige med 60 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 1. pkt. Afgiften på 60 pct.

UDKAST

gælder udbetalinger fra pensionsordninger i strid med pensionsformålet, dvs. udbetalinger der ikke sker til aldersdomsforsørgelse eller forsørgelse af efterlevende. Det gælder eksempelvis engangsudbetalinger af ratepension og livrente til pensionsoppareren selv.

Ved udbetaling efter den tidligere ejers død udgør afgiften alene 40 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 3. pkt. Samme afgiftssats gælder, hvis retten til udbetalinger fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en ratepension tilfalder en person, der ikke er indkomstskattepligtig efter pensionsbeskatningslovens § 20. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 2.

Efter pensionsbeskatningslovens § 28, stk. 1, betales der en afgift på 52 pct. af udbetalinger af kapitalpension, der sker til andre end pensionsoppareren. Ved udbetaling efter pensionsopparerens død udgør afgiften dog alene 40 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 25, stk. 1, nr. 6. Samme afgiftsmæssige behandling gælder udbetalinger af supplerende engangsydelser, jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 2. og 3. pkt.

Efter pensionsbeskatningslovens § 28, stk. 2, betales der en afgift på 20 pct. af udbetalinger af aldersopparing, der sker til andre end pensionsoppareren. Ved udbetaling efter pensionsopparerens død er udbetalingen dog afgiftsfri, jf. pensionsbeskatningslovens § 25, stk. 1, nr. 6, jf. § 25 A, stk. 1. Samme afgiftsmæssige behandling gælder udbetalinger af supplerende engangssummer, jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 6. og 7. pkt.

Når afgiftspligt indtræder som følge af en udbetaling, påhviler pligten den eller dem, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen. Når afgiftspligt indtræder i andre tilfælde, påhviler afgiftspligten den eller dem, der ville være berettiget til udbetalingen, hvis ordningen var blevet ophævet på dette tidspunkt. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Pensionsinstituttet skal tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 3 hverdage efter, at pensionsinstituttet har udbetalt den afgiftspligtige ydelse. Hvor afgiftspligten ikke indtræder som følge af en udbetaling, skal pensionsinstituttet tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 1 måned efter, at forsikringsselskabet m.v. har fået kendskab til afgiftspligten. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 1, 3. og 4. pkt. Det er således et nettobeløb, der udbetales.

Hvis en person påbegynder udbetalinger fra eller foretager afgiftspligtige dispositioner over en ratepension eller en pensionsordning med løbende ud-

betalinger, betales der af indbetalinger til aldersopsparing omfattet af det aldersbetingede, forhøjede loft på 61.200 kr. (2025-niveau), som sker i efterfølgende indkomstår, en afgift på 40 pct. af den del af det indbetalte beløb, der overstiger den lave indbetalingsgrænse på 9.400 kr. (2025-niveau). Dette følger af pensionsbeskatningslovens § 25 A, stk. 6.

Sådanne udbetalinger benævnes ofte diskvalificerende pensionsudbetalinger. Der er tale om en værnsregel, som forhindrer, at eksisterende pensionsopsparing i form af ratepensioner og livrenter m.v. flyttes til aldersopsparing, da en aldersopsparing i modsætning til ratepensioner og pensionsordninger med løbende udbetalinger ikke har betydning for modtagelse af sociale ydelser, herunder folkepensionens tillægsbeløb og boligstøtte. Hvis det uden konsekvenser for mulighederne for indskud på aldersopsparing var muligt at påbegynde udbetaling af en ratepension eller livrente m.v., ville det være muligt at nedbringe eksisterende pensionsopsparing, som til sin tid kan føre til indkomstaftapning af offentlige ydelser, og lade udbetalingerne finansiere indskuddene på aldersopsparing, der ikke medfører aftrapning. Dermed ville der kunne spekuleres i ydelsesoptimering.

Forskellige typer af pensionsudbetalinger fra og dispositioner over ratepensioner, pensionsordninger med løbende udbetalinger og indeksordninger anses dog ikke som diskvalificerende pensionsudbetalinger. Det gælder bl.a. udbetaling af invalidepension m.v., udbetaling af ægtefælle-, samlever- eller børnepension, udbetalinger af tjenestemandspension i en række tilfælde, udbetalinger fra ATP, herunder af supplerende arbejdsmarkedspension for førtidspensionister, der udbetales af ATP, og udbetalinger af bagatelagtig karakter. Disse undtagelser er oplistet i pensionsbeskatningslovens § 25 A, stk. 7. Fællestrækket for disse undtagne udbetalingstyper og dispositioner er, at de beror på omstændigheder, som ikke vil kunne tilskrives et ønske om at reducere pensionsudbetalingerne i de år, hvor der er indkomstaftapning af offentlige pensioner.

3.2. Skatteministeriets overvejelser

Hvis retten til udbetalinger fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en ratepension tilfalder en person, der ikke er indkomstskattepligtig efter pensionsbeskatningslovens § 20, betales der alene en afgift på 40 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 2. Reglen vedrører tilfælde, hvor retten til eksempelvis rateudbetalinger fra en ratepension tilfalder en pensionsopparers livsarving over 24 år eller eventuelt en fjernere beslægtet eller ubeslægtet arving. Den vedrører også tilfælde, hvor en livsarving under udbetalingsperioden fylder 24 år, hvorefter der skal svares afgift af pensionsordningens værdi ved det fyldte 24. år.

UDKAST

Reglen er dermed ikke tiltænkt situationer, hvor udbetaling ikke sker til aldersdomsforsørgelse eller forsørgelse af efterlevende, men som den er formuleret, vil den også gælde udbetalinger af livrenter og ratepensioner, der sker til en forurettet, der har foretaget udlæg i pensionsordningen. Reglen bør ikke omfatte disse tilfælde, men i stedet følge de almindelige regler for afgift af udbetalinger, der ikke sker til aldersdomsforsørgelse eller forsørgelse af efterlevende.

Udlæg og arrest i en pensionsordning efter den foreslåede udvidelse af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner vil umiddelbart medføre, at der efter de gældende afgiftsregler i pensionsbeskatningsloven vil skulle betales pensionsafgift til staten på tidspunktet for udlægget eller arresten. Det gælder, uanset at selve fyldestgørelsen af den forurettedes krav på baggrund af udlægget og arresten først sker i forbindelse med, at der sker udbetaling fra pensionsordningen, og uanset om udlægget og arresten måtte bortfalde inden da. Med andre ord vil beskatningen af pensionsordningen – efter de nu gældende regler i skattelovgivningen – blive fremrykket alene på grund af udlægget og arresten.

Udlæg og arrest i medfør af den foreslåede regel om udvidelse af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner bør ikke have denne skattemæssige konsekvens.

For så vidt angår de gældende undtagelser til reglen om diskvalificerende pensionsudbetalinger, som medfører, at der fortsat kan foretages større indbetalinger til aldersopsparing, er det et fællestræk for de undtagne udbetalinger, at de beror på omstændigheder, som ikke vil kunne tilskrives et ønske om at reducere pensionsudbetalingerne i de år, hvor der er indkomstaftapping af offentlige pensioner.

Dette træk gælder også den foreslåede udvidelse af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner. Derfor bør en udbetaling til fyldestgørelse af udlæg og arrest samt konfiskationskrav efter den foreslåede udvidelse ikke skulle anses som en diskvalificerende pensionsudbetaling.

Det bemærkes i øvrigt, at udbetaling fra en pension efter den foreslåede udvidelse af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner vil være afgiftspligtige. Som pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 1, 1. pkt., er formuleret, fremgår det dog ikke klart, hvem der er afgiftssubjekt i tilfælde, hvor der sker udbetaling til forurettede på baggrund af dennes udlæg i pensionsordningen. Afgiften påhviler således den, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen. Umiddelbart er det skyldneren, der er berettiget til udbetalingen efter pensionsordningen eller forsikringen, men

den sker så i tilfælde af kreditorforfølgning efter de foreslåede regler ikke desto mindre til en forurettet, der ikke efter pensionsordningen eller forsikringen kan siges at være berettiget til udbetalingen.

Det bemærkes i øvrigt, at såfremt fogedretten efter reglerne om transgbeneficiet i retsplejelovens § 509, stk. 1, måtte bestemme, at et vis andel af den månedlige udbetaling af en ratepension eller livrente hver måned udbetales til skyldneren, vil denne andel være indkomstskattepligtig efter pensionsbeskatningslovens § 20.

Ligeledes bemærkes det, at pensionsinstitutter m.fl. vil indberette pensionsopsparerens pensionsformue til Skattestyrelsens Pensionsregister (PERE) til brug for opgørelsen af pensionsfradrag i efterløn, fleksydelse og tidlig pension, jf. lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om fleksydelse og lov om social pension, uanset om hele eller dele af pensionsudbetalingerne senere vil tilfalde kreditor.

3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der ikke skal betales afgift efter reglerne i pensionsbeskatningsloven ved udlæg og arrest i en pensionsordning efter den foreslåede udvidede adgang til kreditorforfølgning i pensioner. Der vil således først skulle betales pensionsafgift af udbetalinger fra pensionsordningen i forbindelse med, at sker udbetaling til fyldestgørelse af udlægget.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 3 og 4, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås desuden, at reglen om, at udbetalinger fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en ratepension, der tilfalder en person, der ikke er indkomstskattepligtig efter pensionsbeskatningslovens § 20, afgiftsbelægges med 40 pct., alene skal gælde de situationer, den er tiltænkt, og ikke udbetalinger af livrenter og ratepensioner, der sker til en forurettet, der har foretaget udlæg i pensionsordningen.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere at tydeliggøre, at det er pensionsopsparereren, dvs. skyldneren, der er afgiftssubjekt i tilfælde, hvor der sker udbetaling fra en pensionsordning til en forurettet, der har foretaget udlæg i pensionsordningen.

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

For så vidt angår pensionsbeskatningslovens regel om diskvalificerende pensionsudbetalinger, jf. pkt. 3.1, foreslås det, at udbetalinger til fyldestgø-

relse af udlæg og arrest i medfør af de foreslåede regler om udvidelse af muligheden for kreditorforfølgning i pensioner ikke vil skulle anses som en diskvalificerende pensionsudbetaling.

De pågældende skyldnere vil dermed fortsat kunne foretage indbetalinger til aldersopsparring omfattet af det aldersbetingede, forhøjede loft på 61.200 kr. (2025-niveau), som sker i efterfølgende indkomstår, uden at der skal betales afgift på 40 pct. af den del af det indbetalte beløb, der overstiger den lave indbetalingsgrænse på 9.400 kr. (2025-niveau).

Der henvises til lovforslagets § 5, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes med betydelig usikkerhed at medføre et umiddelbart merprovenu ca. 5 mio. kr. i 2027-30. Efter tilbageløb og adfærd skønnes et merprovenu på ca. 5 mio. kr. i 2028-30. Den varige virkning efter tilbageløb og adfærd skønnes til ca. 10 mio. kr.

Lovforslaget har ingen økonomisk virkning for finansåret 2025. Lovforslagets skønnes derudover ikke at have implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Tabel 1. Samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Mio. kr. (2025-niveau)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varig virkning
Umiddelbar virkning	0	0	5	5	5	5	10
- heraf inddrivelsesprovenu	0	0	5	5	5	5	10
- heraf pensionsafgifter	0	10	10	15	20	25	40
- heraf folkepension	0	-5	-5	-10	-10	-15	-20
- heraf personskatter	0	-5	-5	-5	-10	-10	-20
Virkning efter tilbageløb	0	0	0	5	5	5	10
Virkning efter tilbageløb og adfærd	0	0	0	5	5	5	10
Umiddelbar virkning for kommunerne	0	0	-5	-5	-5	-5	-

Med lovforslaget får det offentlige udvidet mulighed for at inddrive erstatnings-, godtgørelses- og værdikonfiskationskrav. Ordningen vil også gælde krav, som har en nær sammenhæng med de nævnte krav, f.eks. sagsomkostninger og morarenter. Ordningen vil kun gælde personer, der idømmes fængsel for forbrydelser, der har medført et udbytte. Ordningen vil desuden kun gælde personer, der er endeligt dømt efter lovens ikrafttræden. De provenue-mæssige konsekvenser vil derfor indtræffe gradvist.

Kreditorforfølgningen vil ikke give kreditor bedre rettigheder, end skyldner havde. Kreditor vil således i overensstemmelse med gældende ret skulle respektere eventuelle aftaler om udbetaling etc., som måtte være indgået med pensionsvirksomheden eller som led i en kollektiv overenskomst. Dette vil også betyde, at der potentielt kan gå lang tid fra kreditorforfølgning foretages ved et udlæg, til udlægget kan effektueres.

Den umiddelbare provenuvirkning kan først og fremmest henføres til, at inddrivelsesprovenuet i forbindelse med udbetaling fra pensionsordningen til fyldestgørelse af udlægget skønnes at være større, end hvis kravet blev inddrevet via normal lønindeholdelse. I forbindelse med fyldestgørelse af udlægget skal der imidlertid betales pensionsafgift på 60 pct. af udbetalingen, hvilket reducerer inddrivelsesprovenuet. Opgjort i årlig varig virkning skønnes inddrivelsesprovenuet med betydelig usikkerhed at blive forøget med ca. 10 mio. kr., mens pensionsafgifterne skønnes at blive forøget med ca. 40 mio. kr.

I forbindelse med fyldestgørelse af udlægget vil udbetalingen fra pensionsordningen være afgiftspligtige, og vil derfor ikke kunne reducere folkepensionens pensionstillæg, hvilket den ville kunne i fravær af lovforslaget, da udbetalingerne i så fald ville indgå i den skattepligtige indkomst. Da pensionstillægget beregnes på baggrund af den skattepligtige indkomst, skønnes udgifterne til pensionstillæg med betydelig usikkerhed på sigt at blive forøget med ca. 20 mio. kr., mens skattebetalingerne skønnes at blive reduceret med ca. 20 mio. kr.

Det vurderes herudover, at lovforslaget årligt vil indebære ca. 150 yderligere almindelige fogedsager ved domstolene. Dette som følge af, at flere kreditorer vil forsøge at inddrive deres krav pga. muligheden for kreditorforfølgning i pensioner. De yderligere sager vurderes samlet at medføre merudgifter for ca. 0,1 mio. kr. årligt, som kan håndteres inden for domstolenes eksisterende økonomiske rammer.

Lovforslaget skønnes at medføre et umiddelbart mindreprovenu for kommunerne på ca. -5 mio. kr. fra 2027. Lovforslaget har endvidere ikke økonomiske konsekvenser for regionerne.

Lovforslaget vurderes at overholde principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

På baggrund af præhøringsvar fra Forsikring & Pension skønnes lovforslaget at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

De nærmere konsekvenser er under konsolidering og en nærmere vurdering forventes at blive fremlagt i forbindelse med lovforslagets fremsættelse.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil have positive konsekvenser for borgere, der har behov for at inddrive gæld, der hidrører fra strafbare handlinger, da dette gøres lettere.

Forslaget kan have negative administrative konsekvenser for borgere, der skylder penge som følge af strafbare handlinger omfattet af lovforslaget.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have væsentlige klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have væsentlige miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. november til den 20. december 2024 (29 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Advokatrådet, Aktive Ejere, Amnesty International, Ankenævnet for Forsikring, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ASE, Association of Danish Intellectual Property Attorneys (ADIPA), ATP, Auktionslederforeningen, BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab, Beskæftigelsesrådet, Bevismiddeltilsynet, BL – Danmarks Almene Boliger, Borger- og retssikkerhedschefen i Skatteforvaltningen, Børsmæglerforening Danmark, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), CEPOS, Cevea, Danish Seafood Association, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Eksport- og Investeringsfond, Danmarks Nationalbank, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Finansanalytikerforening, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche-forening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Journalistforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Gallerier, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Speditører, Den Danske Aktu-

UDKAST

arforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Europæiske Centralbank (ECB), Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervslejernes Landsorganisation, Erhvervsstyrelsen – Område for Bedre Regulering (OBR), Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Faglige Seniorer, FH – Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansiell Stabilitet A/S, Finansforeningen/CFA Society Denmark, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Brancheforening, Hjælp Voldsofre, FSR - danske revisorer, Fængselsforbundet, Færøernes Landsstyre, Garantifonden for indskydere og investorer, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Landsklubben Politiet, HORESTA, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Investering Danmark, Justitia, KMD, Kraka, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Kuratorforeningen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), LAFS – Landsforeningen Af Fleks- og Skånejobbere, Landbrug og Fødevarer, Landsdækkende Banker, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsskatteretten, LD Fonde, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Miljøstyrelsen, Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre), Nasdaq Copenhagen A/S, Offerrådgivningen, Pengeinstitutankenævnet, Pension Danmark, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, SAVN, SEGES, SMVdanmark, Skatteankestyrelsen, Skatterevisorforeningen, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Tekniq Arbejdsgiverne, Udbetaling Danmark, Voldgiftsinstituttet, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, VP Securities A/S, Western Union, Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Retshjælp.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for	Lovforslaget skønnes at medføre et umiddelbart merprovenu på ca. 5 mio.	Ingen

UDKAST

stat, kommuner og regioner	kr. årligt fra 2027 til 2030. Efter tilbageløb og adfærd skønnes et merprovenu på ca. 5 mio. kr. årligt fra 2028 til 2030. Lovforslaget skønnes ikke at have provenumæssige konsekvenser for finansåret 2025. For kommunerne skønnes et umiddelbart mindreprovenu på ca. 5 mio. kr. årligt fra 2027 til 2030.	
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslagets skønnes ikke at have positive implementeringskonsekvenser for det offentlige.	Lovforslagets skønnes ikke at have negative implementeringskonsekvenser for det offentlige.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	De foreslåede ændringer af reglerne om kreditorforfølgning i pensioner vurderes ikke at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.	De foreslåede ændringer af reglerne om kreditorforfølgning i pensioner vurderes ikke at have negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Undr konsolidering	Under konsolidering
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget kan have negative administrative konsekvenser for borgere, der skylder penge som følge af strafbare handlinger omfattet af lovforslaget.	Lovforslaget kan have positive administrative konsekvenser for borgere, der har behov for at inddrive gæld.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

UDKAST

Er i strid med de fem principper for implementering af EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering (sæt X))	Ja	Nej X
--	----	-------

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Retsplejelovens § 512, stk. 3, 2. pkt., henviser til reglerne om fritagelse for retsforfølgning i bl.a. lov om tilsyn med pensionskasser.

Det foreslås at ændre henvisningen, så der henvises til lov om firmapensionskasser.

Ændringen er en konsekvens af, at lov om tilsyn med firmapensionskasser med virkning fra den 13. januar 2019 blev ophævet med § 119, stk. 2, i lov om firmapensionskasser.

Til nr. 2

Det fremgår af retsplejelovens § 512, stk. 1, at udlæg ikke kan foretages i retten til ydelser, der ikke kan kræves betalt til andre end den berettigede personligt. Efter stk. 3, 1. pkt., kan udlæg ikke foretages i krav på pension eller i krav på understøttelse eller anden hjælp fra det offentlige eller fra stiftelser eller andre velgørende institutioner, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt. Reglerne om fritagelse for kreditorforfølgning i lov om tilsyn med pensionskasser samt i lov om forsikringsaftaler og lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter berøres ikke heraf, jf. stk. 3. 2. pkt. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et *stk. 4* i retsplejelovens § 512, hvorefter der uanset stk. 1 og 3 kan foretages udlæg i krav ifølge en pensionsordning for krav på

UDKAST

konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde, uanset om et krav på pensionsopsparing måtte være beskyttet i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 1, fordi kravet ikke kan kræves betalt til andre end skyldneren personligt, eller i medfør af særreglen i § 512, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte alle former for pensionsordninger, som er omfattet af beskyttelsen i retsplejelovens § 512, stk. 1 eller 3, herunder private pensionsordninger. Den foreslåede bestemmelse vil ligeledes omfatte private ordninger, der ikke har karakter af egentlig opsparing, f.eks. hvor en virksomhed eller en offentlig myndighed giver en medarbejder et løfte om pension (pensionstilsagn). Sådanne løfte vil dog ofte være omfattet af lov om firmapensionskasser, jf. udlægsfritagelsen i denne lovs § 10, der foreslås ændret med lovforslagets § 2, nr. 1. Sociale pensioner, som f.eks. folkepension, har karakter af sociale ydelser, der følger af lov, og vil ikke være omfattet, da de hverken har karakter af opsparing eller hviler på et afgivet løfte.

Mange sociale pensioner vil endvidere være undtaget fra retsforfølgning i medfør af bl.a. § 47 i lov om socialpension, der ikke foreslås ændret.

Krav på pension efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension forudsættes heller ikke omfattet af den foreslåede bestemmelse og vil fortsat være beskyttet mod kreditorforfølgning, jf. § 29 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, der ikke foreslås ændret.

Den foreslåede bestemmelse vil udover krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, gælde for alle, der har et erstatningskrav eller krav på godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte. ”Erstatning” skal forstås på samme måde som i retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, og vil som efter gældende ret også omfatte det offentlige krav på efterbetaling af f.eks. skat og moms i anledning af en strafbar handling.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor komme til at gælde for eksempelvis den, der er blevet bestjålet eller bedraget af skyldneren, herunder tilfælde,

UDKAST

hvor forurettede er en offentlig myndighed. Det må i øvrigt afgøres efter almindelige erstatningsretlige principper, hvem der har et krav mod skyldneren i anledning af forbrydelsen. Bestemmelsen vil også gælde for den, der har et krav på godtgørelse i anledning af en forbrydelse, jf. f.eks. erstatningsansvarslovens § 3 om godtgørelse for svie og smerte og § 26 om godtgørelse for tort.

Den foreslåede ordning vil også gælde krav, som har en nær sammenhæng med de nævnte krav, f.eks. sagsomkostninger og morarenter, som kreditor måtte have krav på, og som kan danne grundlag for udlæg, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil også gælde for den, som den skadelidte måtte overdrage sit krav til, f.eks. et forsikringssselskab. Bestemmelsen vil også gælde for andre, der på andet grundlag end overdragelse indtræder i skadelidtes krav, f.eks. i tilfælde hvor staten indtræder i skadelidtes krav mod skadevolderen efter § 17, 1. pkt., i lov om erstatning til ofre for forbrydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt enten ubetinget eller betinget fængselsstraf eller en kombination heraf. Bestemmelsen vil ikke gælde, hvor straffen alene er bøde. Det samme gælder i den situation, hvor en person dømmes for berigelseskriminalitet, som konkret ikke har medført et udbytte, eksempelvis en forsøgshandling.

Den foreslåede bestemmelse vil også omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter skal forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a og omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 eller 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Bestemmelsen vil derimod ikke gælde, hvor den pågældende er idømt en anden strafferetlig retsfølge, som ikke er af frihedsberøvende karakter, f.eks. dom til ambulantly behandling eller til tilsyn efter straffelovens §§ 68 eller 69. Der henvises til forarbejderne til straffelovens § 79 a, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6, i lovforslag nr. L 150 som fremsat den 10. april 2024, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, s. 93 f. For en nærmere beskrivelse af, hvornår der påstås anvendelse af de forskellige foranstaltninger, kan der henvises til pkt. 5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om psykisk afvigende kriminelle, offentliggjort som cirkulære nr. 10136 af 30. august 2022.

UDKAST

Som udgangspunktet er i dag, vil straffen for tyveri, bedrageri og underslæb blive fastsat efter straffelovens § 285, hvor strafferammens minimum er fængsel, hvis det stjålne værdi overstiger 8.000 kr., jf. eksempelvis fra retspraksis Vestre Landsrets dom af 11. juni 2014 i sag nr. S-2772-13, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2014, s. 830 ff., hvor retten udtalte, at der konkret var grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 285, uanset at det stjålne værdi konkret var under 8.000 kr. Tilsvarende i Vestre Landsrets dom af 15. juni 2023 i sag nr. S-1409-23, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2024, s. 25 f., hvor fire butikstyverier med en samlet værdi på 850 kr. blev henført under straffelovens § 285, stk. 1, og straffet med fængsel i 30 dage på grund af tiltaltes mange forstraffe og hurtige recidiv. Anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om fængselsstraf, jf. § 285, stk. 1, hvis værdierne overstiger 8.000 kr. Der henvises til pkt. 5.1.1 og 5.1.3 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023.

I sager angående hæleri vil anklagemyndighedens påstand være, at der i sager omfattet af straffelovens § 291, stk. 1, fastsættes en fængselsstraf ved hæleri med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr., jf. pkt. 5.5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023. Straffen kan dog konkret være højere ved værdier under beløbsgrænsen, jf. eksempelvis fra retspraksis Østre Landsrets dom af 20. februar 2018 i sag nr. S-2406-17, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2018, s. 502 ff., hvor tiltalte konkret blev idømt fængsel for hæleri til en værdi af 2.503 kr. med henvisning til, at tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor en person i en sag idømmes fængselsstraf for flere strafbare handlinger, hvor eksempelvis kun en af handlingerne har medført et udbytte. Det gælder eksempelvis, hvis der dømmes for vold efter straffelovens §§ 244 eller 245 samt for simpelt tyveri efter straffelovens § 276, jf. § 287, stk. 1. Her vil der efter straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt., blive fastsat en fællesstraf for disse handlinger inden for den strengeste af de foreskrevne strafferammer, jf. straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt. I sådanne situationer forudsættes den foreslåede bestemmelse kun at finde anvendelse, hvis den udbyttegivende strafbare handling i sig selv vil kunne medføre fængselsstraf. Det må vurderes konkret med udgangspunkt i den enkelte dom, om dette er tilfældet. Fremgår det eksempelvis af dommen, at der er domfældt for vold, jf. straffelovens § 244, og tyveri efter lovens § 276, jf. § 285, stk. 1, eller § 286, vil det udbyttegivende forhold i sig selv kunne have begrundet fængselsstraf, da der ikke i § 285, stk. 1, eller § 286

er mulighed for idømmelse af bødestraf for tyveri. Er der ikke holdepunkter i dommen for det modsatte, må der normalt være en formodning for, at domfældelse for tyveri af værdier på under 8.000 kr., ikke i sig selv ville kunne medføre en fængselsstraf som følge af de nuværende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte krav mod personer, der ikke er dømt for kriminalitet, uanset om de måtte være indehavere af en pensionsordning, der direkte eller indirekte stammer fra kriminalitet begået af en anden. Personer, der har modtaget sådanne pensionsmidler, vil dog efter omstændighederne kunne dømmes for hæleri, hvis de har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. straffelovens § 290 og § 303.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af strafbare handlinger, der har medført et udbytte. "Udbytte" skal forstås på samme måde som i straffelovens § 75, stk. 1, om udbyttekonfiskation, dvs. at det navnlig omfatter genstande, herunder penge, der er indvundet umiddelbart ved et strafbart forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor navnlig være relevant ved berigelsesforbrydelser. Bestemmelsen kan dog også være relevant ved andre formueforbrydelser, herunder hæleri eller hvidvask, jf. straffelovens §§ 290 og 290 a. Ligeledes vil bestemmelsen kunne være relevant ved pengefalsk eller dokumentfalsk, jf. straffelovens §§ 166 og 171. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Personfarlig kriminalitet, som eksempelvis vold og lignende, vil formentlig kun sjældent i sig selv være af en sådan karakter, at det kan give et udbytte, men dette kan være tilfældet ved eksempelvis røveri, jf. straffelovens § 288.

Nogle forbrydelser kan give udbytte, men uden at nogen har et erstatningskrav i anledning af forbrydelsen. Dette vil eksempelvis være tilfældet ved overtrædelser af straffelovens § 191 om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder. Denne form for udbytte vil være omfattet af bestemmelsen i det omfang, der er tale om en tvangsfuldbyrdelse af et krav på værdikonfiskation.

Den foreslåede bestemmelse vil også gælde udlæg foretaget af offentlige myndigheder for krav tillagt udpantningsret.

Den foreslåede ændring vil også finde anvendelse på arrest, jf. henvisningen til retsplejelovens § 512 i § 631, stk. 2. Kreditorbeskyttelsen i retspleje-

UDKAST

lovens § 512, stk. 1 og 3, vil derimod stadig gælde for insolvensbehandling (universalforfølgning). De beskyttede aktiver vil således ikke indgå som et aktiv i eksempelvis et konkursbo i videre omfang, end dette er tilfældet efter gældende ret.

Tvangsfuldbyrdelse vil skulle ske efter de gældende regler for den pågældende aktivtype, dvs. ved at der skaffes et tvangsfuldbyrdesgrundlag, f.eks. en dom, og foretages udlæg i kravet på pensionen, hvorefter kravet enten sælges på tvangsauktion eller inddrives, som det forfalder, jf. retsplejelovens § 558. Tilkendes den forurettede erstatning under straffesagen, jf. lovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil forurettede kunne anvende denne afgørelse som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, jf. § 997, stk. 2, 1. pkt., jf. § 478, stk. 1, nr. 1. Den forurettede vil, ligesom alle andre, der har fremsat et borgerligt krav i en offentlig straffesag, blive underrettet om rettens afgørelse om kravet, og forurettede meddeles en udskrift af dommen, hvis forurettede anmoder om det, jf. retsplejelovens § 219 a, stk. 7. Tvangsfuldbyrdesgrundlaget vil efter omstændighederne kunne foreligge allerede inden dommen i straffesagen, men i så fald vil den foreslåede bestemmelse ikke finde anvendelse, før skyldneren er blevet dømt for den strafbare handling.

Foretages der udlæg i kravet på pension, vil dette krav enten kunne sælges på tvangsauktion eller inddrives via en inkassator, jf. retsplejelovens § 538, stk. 1, og § 558, stk. 1. I begge tilfælde skal pensionsvirksomheden underrettes om, at pengene ikke længere skal udbetales til skyldneren, hvilket kreditor eller dennes advokat i praksis vil gøre. Pensionsvirksomheden kan blive ved med at udbetale penge fra ordningen til den domfældte, indtil den bliver bekendt med, at der er foretaget udlæg i pensionskravet, jf. § 524, jf. gældsbrevslovens § 29 analogt.

Det vil forekomme, at der foretages udlæg i flere forskellige pensionsordninger hos domfældte for at være sikker på, at kreditors krav er dækket. I sådan et tilfælde vil det ende med, at provenuet bliver større end kreditors krav. Eksempelvis hvis kreditor for et krav på 100.000 kr. foretager udlæg i to pensionsopsparinger, der skønnes samlet at have denne værdi (efter pensionsafgift, som vil skulle betales i forbindelse med en udbetaling til kreditor). Det viser sig senere, at pensionsordningerne indbringer 150.000 kr. på tvangsauktion, eller at en inkassator lykkedes at inddrive et tilsvarende beløb på anden måde. I begge tilfælde vil pensionsvirksomhederne have betalt de 150.000 kr. til fogedretten, der så vil fordele de 100.000 kr. til kreditor og det resterende beløb på 50.000 kr. til domfældte, jf. retsplejelovens §§ 554 og 555 sammenholdt med § 559.

Har kreditor ikke et tvangsfuldbyrdesgrundlag, kan der som efter gældende ret eventuelt foretages arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56, eller beslaglæggelse med virkning som arrest, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, sammenholdt med § 807 b, stk. 2, med henblik på at sikre, at kravet på pension ikke bliver udbetalt.

Er et erstatnings- eller godtgørelseskrav fastslået ved en dom i en straffesag, jf. retsplejelovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil det normalt være klart, om der er tale om erstatning i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Hvis erstatning eller godtgørelse idømmes i en civil sag, vil det også normalt fremgå af afgørelsen, der skal tvangsfuldbyrdes, hvad der er grundlag for kravet. Sagsøgeren bør dog i alle tilfælde gøre det klart af sine påstande og anbringender, at et krav angår erstatning eller godtgørelse i anledning af en strafbar handling, navnlig hvis der er flere krav med forskellige grundlag i sagen. Er det af en afgørelse uklart, hvad et idømt erstatnings- eller godtgørelseskrav angår, vil dette skulle afklares i fogedretten under iagttagelse af den bevisførelse, der kan finde sted i en fogedsag, jf. § 501, stk. 4. For så vidt angår de omfattede værdikonfiskationskrav vil der i praksis formentlig kun sjældent opstå tvivl om, hvorvidt et idømt konfiskationskrav er i anledning af en strafbar handling.

Skyldnerens krav på pension vil være at anse som en del af skyldnerens formue, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1, hvori der kan foretages udlæg eller arrest, i det omfang identiteten kan fastslås, og rettigheden ikke er så usikker, at den må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor et krav på pension er så usikkert, at der ikke vil kunne foretages udlæg eller arrest i kravet, fordi det må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508. Spørgsmålet må vurderes konkret for den enkelte ordning og de vilkår, der gælder for den.

Vurderingen vil være et skøn. Hvis ordningen indebærer et opsparingselement, må skønnet tage udgangspunkt i, hvor mange penge der er betalt ind på ordningen, samt et skøn over genkøbsværdien eller værdien på tidspunktet, hvor pengene kan kræves udbetalt fra ordningen. I vurderingen kan eksempelvis tænkes at indgå oplysninger fra Pensionsinfo. Pensionselskaber laver også til deres kunder individuelle rapporter, der kan indgå i vurderingen. Medarbejdere fra pensionsvirksomheden vil også kunne indkaldes som vidner til at forklare om ordningen og dens sammensætning, jf. retspleje-

UDKAST

lovens § 491, stk. 4. I vurderingen vil også skulle indgå om skyldneren eller andre vil fortsætte med at indbetale til en udlagt ordning.

Er værdien af kravet på pensionen usikker, vil skyldneren som efter gældende ret ikke kunne forlange, at der foretages udlæg eller arrest i det, hvis skyldneren har andre aktiver, hvori udlæg eller arrest kan ske, jf. retsplejelovens § 517, stk. 3, hvorefter skyldneren ikke kan forlange, at udlæg (eller arrest) foretages i aktiver, hvis værdi er usikker.

Kan der ikke foretages udlæg eller arrest, fordi kravet på pension er for usikkert, vil begæring om udlæg eller arrest i alle tilfælde afbryde forældelsen i overensstemmelse med reglerne i forældelseslovens § 18, stk. 1, samt stk. 3, nr. 1. Tvangsfuldbyrdelse i pensionskravet må i sådanne tilfælde eventuelt forsøges foretaget på et senere tidspunkt.

Et idømt erstatningskrav eller godtgørelseskrav vil ligesom et konfiskationskrav forældes på 10 år, jf. hhv. forældelseslovens § 10, stk. 1, nr. 3, og straffelovens § 97 a, stk. 4. Der vil derfor kunne opstå en situation, hvor der indtræder forældelse, inden fordringshaveren kan få inddrevet sit krav ved retsforfølgning i krav på pension, hvor der er mere end 10 år til forfaldstiden. I sådanne situationer vil fordringshaveren kunne afbryde forældelsen ved f.eks. at anmode om udlæg hvert 10. år.

Genstanden for retsforfølgning efter de foreslåede bestemmelser vil være skyldnerens krav på pension. Dette må bl.a. fastlægges med udgangspunkt i pensionsaftalen og den relevante lovgivning, der gælder for den konkrete ordning. Den foreslåede bestemmelse medfører ikke, at en retsforfølgende kreditor får bedre rettigheder over for den, der skal udbetale pensionen, end skyldneren selv har efter gældende ret. En retsforfølgende kreditor vil således skulle respektere eksempelvis aftaler om, hvornår pensionen kan kræves udbetalt. Hvis pensionen således først kan kræves udbetalt, hvis skyldneren er i live på et nærmere angivet tidspunkt, må kreditor derfor respektere denne betingelse. Tilsvarende vil kreditor skulle respektere de tidligere stiftede rettigheder over pensionen, som retsforfølgende kreditorer vil skulle respektere efter gældende ret, eksempelvis at pensionen efter omstændighederne vil kunne blive udbetalt til andre, hvis skyldneren dør før pensionsalderen.

Da genstanden for tvangsfuldbyrdelse er skyldnerens krav på pension, er det i sig selv uden betydning for, om tvangsfuldbyrdelse kan ske, om det er skyldneren selv eller en anden, f.eks. en arbejdsgiver eller et familiemedlem, der har foretaget indbetalingen på ordningen eller stillet denne til rådighed.

UDKAST

Det afgørende er, om kravet på pension kan siges at være en del af skyldnerens formue.

Skyldneren vil som efter gældende ret blive indkaldt til fogedforretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1; og der vil ikke på fogedens kontor kunne foretages udlæg eller arrest i pensionskravet, hvis ikke skyldneren er mødt, jf. § 495, stk. 1, 2. pkt. e.c. Ligeledes vil der som efter gældende ret ved efterfølgende auktion over kravet skulle ske underretning af fordringshaveren (den der har krav på pensionen), skyldneren ifølge fordringen (den der skal udbetale pensionen) m.fl., jf. lovens § 544, stk. 3.

Skyldnerens almindelige påvisningsret, jf. retsplejelovens § 517, stk. 1, vil fortsat gælde, og skyldneren eller den, der varetager hans interesser, jf. § 495, stk. 2, har således ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg eller arrest skal foretages. Skyldneren kan derfor påvise andre aktiver end sin pensionsordning som genstand for udlæg eller arrest.

Reglerne om trangsbeneficiet i retsplejelovens § 509, stk. 1, vil fortsat gælde. Der kan således ikke foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, i det omfang det er nødvendigt til opretholdelse af en beskeden levofod for skyldneren og hans husstand. Fogedretten vil eksempelvis kunne bestemme, at der foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, som løbende udbetales til skyldneren, men således at et vist beløb dog hver måned udbetales til skyldneren.

Skyldneren vil kunne benytte de muligheder, der efter gældende ret følger af retsplejelovens § 504, til på et senere tidspunkt at begære udlægsforretningen genoptaget, hvis omstændighederne siden udlæggets foretagelse har ændret sig således, at det nu er aktuelt at påberåbe sig trangsbeneficiet. Dette vil eksempelvis kunne være relevant, hvis der foretages udlæg i et krav på pension, der først kommer til udbetaling flere år senere, og skyldnerens forhold senere ændrer sig således, at pensionen nu er nødvendig til opretholdelse af et beskeden hjem og en beskeden levofod, jf. § 509, stk. 1. Hvis skyldneren har været til stede under udlægsforretningen, og omstændighederne ikke har ændret sig siden denne, vil der som efter gældende ret almindeligvis ikke kunne begæres genoptagelse, da skyldneren da ville have haft mulighed for at varetage sine interesser.

Den foreslåede bestemmelse er en særlig undtagelse for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af straffesager. Den foreslåede bestemmelse ændrer således ikke ved, at krav på pension fortsat ikke vil kunne gøres til genstand for universalforfølgning i videre omfang, end hvad der følger af gældende ret. Den foreslåede bestemmelse vil således

UDKAST

heller ikke have betydning for den konkursretlige behandling af skyldnerens indbetalinger til pensionsordninger m.v., der således vil følge de gældende regler, jf. de særlige regler herom i forsikringsaftaleloves § 117 og § 12 i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.

Da de beskyttede aktiver ikke kan gøres til genstand for universalforfølgning, vil udlæg og arrest, der foretages i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, ikke blive påvirket af, at skyldneren måtte komme under konkurs eller anden insolvensbehandling. Konkurslovens § 71, stk. 1, hvorefter udlæg, der er foretaget hos skyldneren senere end 3 måneder før fristdagen, ingen retsvirkning har over for boet, vil derfor ikke have nogen betydning i forhold til udlæg foretaget i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse. Tilsvarende vil arrest i de aktiver, der ikke er omfattet af konkursmassen, ikke bortfalde som følge af konkursen, jf. konkurslovens § 31, stk. 3. Beslaglæggelse til sikring af krav på konfiskation eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, vil af samme grund heller ikke blive berørt af konkursen, da denne form for beslaglæggelse har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil have den virkning, at der vil kunne ske beslaglæggelse af krav på pension med henblik på sikring af krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, jf. § 807 b, stk. 2, jf. det foreslåede § 512, stk. 4. Dette vil også give mulighed for at beslaglægge med henblik på at sikre forurettedes krav på godtgørelse i sagen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af § 10, 1. pkt., i lov om firmapensionskasser (firmapensionskasseloven), jf. lovbekendtgørelse 183 af 26. februar 2024 med senere ændringer, at medlemmer, pensionsmodtagere og personer, der er berettiget til pension, ikke til eje eller pant kan overdrage eller på anden måde råde over rettigheder, som de har krav på i en firmapensionskasse. Sådanne rettigheder kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning, jf. 2. pkt. Der henvises nærmere til pkt. 2.1.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

UDKAST

Det foreslås at indsætte et *stk. 2* i firmapensionskasselovens § 10, hvorefter der uanset *stk. 1* kan foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1*, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og *stk. 3*, og § 76 a, *stk. 5*, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.

Den foreslåede ændring indebærer en undtagelse til kreditorbeskyttelsesreglen i *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse vil udover krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1*, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og *stk. 3*, og § 76 a, *stk. 5*, gælde for alle, der har et erstatningskrav eller krav på godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte. ”Erstatning” skal forstås på samme måde som i retsplejelovens § 802, *stk. 2*, nr. 2, litra a, og vil som efter gældende ret også omfatte det offentlige krav på efterbetaling af f.eks. skat og moms i anledning af en strafbar handling.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor komme til at gælde for eksempelvis den, der er blevet bestjålet eller bedraget af den domfældte, herunder tilfælde hvor forurettede er en offentlig myndighed. Det må i øvrigt afgøres efter almindelige erstatningsretlige principper, hvem der har et krav mod den dømte i anledning af forbrydelsen. Bestemmelsen vil også gælde for den, der har et krav på godtgørelse i anledning af en forbrydelse, jf. f.eks. erstatningsansvarslovens § 3 om godtgørelse for svie og smerte og § 26 om godtgørelse for tort.

Den foreslåede ordning vil også gælde krav, som har en nær sammenhæng med de nævnte krav, f.eks. sagsomkostninger og morarenter, som kreditor måtte have krav på, og som kan danne grundlag for udlæg, jf. retsplejelovens § 507, *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse vil også gælde for den, som den skadelidte måtte overdrage sit krav til, f.eks. et forsikringsselskab. Bestemmelsen vil også gælde for andre, der på andet grundlag end overdragelse indtræder i skadelidtes krav, f.eks. i tilfælde hvor staten indtræder i skadelidtes krav mod skadevolderen efter § 17, 1. pkt., i lov om erstatning til ofre for forbrydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt enten ubetinget eller betinget

UDKAST

fængselsstraf eller en kombination heraf. Bestemmelsen vil ikke gælde, hvor straffen alene er bøde. Det samme gælder i den situation, hvor en person dømmes for berigelseskriminalitet, som konkret ikke har medført et udbytte, eksempelvis en forsøgshandling.

Den foreslåede bestemmelse vil også omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter skal forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a og omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 eller 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Bestemmelsen vil derimod ikke gælde, hvor den pågældende er idømt en anden strafferetlig retsfølge, som ikke er af frihedsberøvende karakter, f.eks. dom til ambulantly behandling eller til tilsyn efter straffelovens §§ 68 eller 69. Der henvises til forarbejderne til straffelovens § 79 a., jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6, i lovforslag nr. L 150 som fremsat den 10. april 2024, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, s. 93 f. For en nærmere beskrivelse af, hvornår der påstås anvendelse af de forskellige foranstaltninger, kan der henvises til pkt. 5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om psykisk afvigende kriminelle, offentliggjort som cirkulære nr. 10136 af 30. august 2022.

Som udgangspunktet er i dag, vil straffen for tyveri, bedrageri og underslæb blive fastsat efter straffelovens § 285, hvor strafferammens minimum er fængsel, hvis det stjålne værdi overstiger 8.000 kr., jf. eksempelvis fra retspraksis Vestre Landsrets dom af 11. juni 2014 i sag nr. S-2772-13, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2014, s. 830 ff., hvor retten udtalte, at der konkret var grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 285, uanset at det stjålne værdi konkret var under 8.000 kr. Tilsvarende i Vestre Landsrets dom af 15. juni 2023 i sag nr. S-1409-23, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2024, s. 25 f., hvor fire butikstyverier med en samlet værdi på 850 kr. blev henført under straffelovens § 285, stk. 1, og straffet med fængsel i 30 dage på grund af tiltaltes mange forstraffe og hurtige recidiv. Anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om fængselsstraf, jf. § 285, stk. 1, hvis værdierne overstiger 8.000 kr. Der henvises til pkt. 5.1.1 og 5.1.3 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023.

I sager angående hæleri vil anklagemyndighedens påstand være, at der i sager omfattet af straffelovens § 291, stk. 1, fastsættes en fængselsstraf ved hæleri med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr., jf. pkt. 5.5 i Rigsad-

UDKAST

vokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023. Straffen kan dog konkret være højere ved værdier under beløbsgrænsen, jf. eksempelvis fra retspraksis Østre Landsrets dom af 20. februar 2018 i sag nr. S-2406-17, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2018, s. 502 ff., hvor tiltalte konkret blev idømt fængsel for hæleri til en værdi af 2.503 kr. med henvisning til, at tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor en person i en sag idømmes fængselsstraf for flere strafbare handlinger, hvor eksempelvis kun en af handlingerne har medført et udbytte. Det gælder eksempelvis, hvis der dømmes for vold efter straffelovens §§ 244 eller 245 samt for simpelt tyveri efter straffelovens § 276, jf. § 287, stk. 1. Her vil der efter straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt., blive fastsat en fællesstraf for disse handlinger inden for den strengeste af de foreskrevne strafferammer, jf. straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt. I sådanne situationer forudsættes den foreslåede bestemmelse kun at finde anvendelse, hvis den udbyttegivende strafbare handling i sig selv vil kunne medføre fængselsstraf. Det må vurderes konkret med udgangspunkt i den enkelte dom, om dette er tilfældet. Fremgår det eksempelvis af dommen, at der er domfældt for vold, jf. straffelovens § 244, og tyveri efter lovens § 276, jf. § 285, stk. 1, eller § 286, vil det udbyttegivende forhold i sig selv kunne have begrundet fængselsstraf, da der ikke i § 285, stk. 1, eller § 286 er mulighed for idømmelse af bødestraf for tyveri. Er der ikke holdepunkter i dommen for det modsatte, må der normalt være en formodning for, at domfældelse for tyveri af værdier på under 8.000 kr., ikke i sig selv ville kunne medføre en fængselsstraf som følge af de nuværende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte krav mod personer, der ikke er dømt for kriminalitet, uanset om de måtte være indehaver af en pensionsordning, der direkte eller indirekte stammer fra kriminalitet begået af en anden. Personer, der har modtaget sådanne pensionsmidler, vil dog efter omstændighederne kunne dømmes for hæleri, hvis de har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. straffelovens § 290 og § 303.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af strafbare handlinger, der har medført et udbytte. ”Udbytte” skal forstås på samme måde som i straffelovens § 75, stk. 1, om udbyttekonfiskation, dvs. at det navnlig omfatter genstande, herunder penge, der er indvundet umiddelbart ved et strafbart forhold.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil derfor navnlig være relevant ved berigelsesforbrydelser. Bestemmelsen kan dog også være relevant ved andre formueforbrydelser, herunder hæleri eller hvidvask, jf. straffelovens §§ 290 og 290 a. Ligeledes vil bestemmelsen kunne være relevant ved pengefalsk eller dokumentfalsk, jf. straffelovens §§ 166 og 171. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Personfarlig kriminalitet, som eksempelvis vold og lignende, vil formentlig kun sjældent i sig selv være af en sådan karakter, at det kan give et udbytte, men dette kan være tilfældet ved eksempelvis røveri, jf. straffelovens § 288.

Nogle forbrydelser, kan give udbytte, men uden at nogen har et erstatningskrav i anledning af forbrydelsen. Dette vil eksempelvis være tilfældet ved overtrædelser af straffelovens § 191 om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder. Denne form for udbytte vil være omfattet af bestemmelsen i det omfang der er tale om en tvangsfuldbyrdelse af et krav på værdikonfiskation.

Den foreslåede bestemmelse gælder kun retsforfølgning i form af udlæg, herunder udlæg foretaget af offentlige myndigheder for krav tillagt udpantningsret, og arrest (individualforfølgning). Kreditorbeskyttelsen vil stadig gælde for insolvensbehandling (universalforfølgning). De beskyttede aktiver vil således ikke indgå som et aktiv i eksempelvis et konkursbo i videre omfang end dette er tilfældet efter gældende ret.

Tvangsfuldbyrdelse vil skulle ske efter de gældende regler for den pågældende aktivtype, dvs. ved at der skaffes et tvangsfuldbyrdelsesgrundlag, f.eks. en dom, og foretages udlæg i kravet på pensionen, hvorefter kravet enten sælges på tvangsauktion eller inddrives, som det forfalder, jf. retsplejelovens § 558. Tilkendes den forurettede erstatning under straffesagen, jf. lovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil forurettede kunne anvende denne afgørelse som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, jf. § 997, stk. 2, 1. pkt., jf. § 478, stk. 1, nr. 1. Den forurettede vil, ligesom alle andre, der har fremsat et borgerligt krav i en offentlig straffesag, blive underrettet om rettens afgørelse om kravet, og forurettede meddeles en udskrift af dommen, hvis forurettede anmoder om det, jf. retsplejelovens § 219 a, stk. 7. Tvangsfuldbyrdelsesgrundlaget vil efter omstændighederne kunne foreligge allerede inden dommen i straffesagen, men i så fald vil den foreslåede bestemmelse ikke finde anvendelse, før skyldneren er blevet dømt for den strafbare handling.

Foretages der udlæg i kravet på pension, vil dette krav enten kunne sælges på tvangsauktion eller inddrives via en inkassator, jf. retsplejelovens § 538,

UDKAST

stk. 1, og § 558, stk. 1. I begge tilfælde skal pensionsvirksomheden underrettes om, at pengene ikke længere skal udbetales til skyldneren, hvilket kreditor eller dennes advokat i praksis vil gøre. Pensionsvirksomheden kan blive ved med at udbetale penge fra ordningen til den domfældte, indtil den bliver bekendt med, at der er foretaget udlæg i pensionskravet, jf. § 524, jf. gældsbrevslovens § 29 analogt.

Foretages der udlæg i kravet på pension, vil dette krav enten kunne sælges på tvangsauktion eller inddrives via en inkassator, jf. retsplejelovens § 538, stk. 1, og § 558, stk. 1. I begge tilfælde skal pensionsvirksomheden underrettes om, at pengene ikke længere skal udbetales til skyldneren, hvilket kreditor eller dennes advokat i praksis vil gøre. Pensionsvirksomheden kan blive ved med at udbetale penge fra ordningen til den domfældte, indtil den bliver bekendt med, at der er foretaget udlæg i pensionskravet, jf. § 524, jf. gældsbrevslovens § 29 analogt.

Det vil forekomme, at der foretages udlæg i flere forskellige pensionsordninger hos domfældte for at være sikker på, at kreditors krav er dækket. I sådan et tilfælde vil det ende med, at provenuet bliver større end kreditors krav. Eksempelvis hvis kreditor for et krav på 100.000 kr. foretager udlæg i to pensionsopsparinger, der skønnes samlet at have denne værdi (efter pensionsafgift, som vil skulle betales i forbindelse med en udbetaling til kreditor). Det viser sig senere, at pensionsordningerne indbringer 150.000 kr. på tvangsauktion, eller at en inkassator lykkedes at inddrive et tilsvarende beløb på anden måde. I begge tilfælde vil pensionsvirksomhederne have betalt de 150.000 kr. til fogedretten, der så vil fordele de 100.000 kr. til kreditor og det resterende beløb på 50.000 kr. til domfældte, jf. retsplejelovens §§ 554 og 555 sammenholdt med § 559.

Det vil forekomme, at der foretages udlæg i flere forskellige pensionsordninger hos domfældte for at være sikker på, at kreditors krav er dækket. I sådan et tilfælde vil det ende med, at provenuet bliver større end kreditors krav. Eksempelvis hvis kreditor for et krav på 100.000 kr. foretager udlæg i to pensionsopsparinger, der skønnes samlet at have denne værdi (efter pensionsafgift, som vil skulle betales i forbindelse med en udbetaling til kreditor). Det viser sig senere, at pensionsordningerne indbringer 150.000 kr. på tvangsauktion, eller at en inkassator lykkedes at inddrive et tilsvarende beløb på anden måde. I begge tilfælde vil pensionsvirksomhederne have betalt de 150.000 kr. til fogedretten, der så vil fordele de 100.000 kr. til kreditor og det resterende beløb på 50.000 kr. til domfældte, jf. retsplejelovens §§ 554 og 555 sammenholdt med § 559.

Har kreditor ikke et tvangsfuldbyrdesgrundlag, kan der som efter gældende ret eventuelt foretages arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56, eller beslaglæggelse med virkning som arrest, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, sammenholdt med § 807 b, stk. 2, med henblik på at sikre, at kravet på pension ikke bliver udbetalt.

Er et erstatnings- eller godtgørelseskrav fastslået ved en dom i en straffesag, jf. retsplejelovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil det normalt være klart, om der er tale om erstatning i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Hvis erstatning eller godtgørelse idømmes i en civil sag, vil det også normalt også fremgå af afgørelsen, der skal tvangsfuldbyrdes, hvad der er grundlag for kravet. Sagsøgeren bør dog i alle tilfælde gøre det klart af sine påstande og anbringender, at et krav angår erstatning eller godtgørelse i anledning af en strafbar handling, navnlig hvis der er flere krav med forskellige grundlag i sagen. Er det af en afgørelse uklart, hvad et idømt erstatnings- eller godtgørelseskrav angår, vil dette skulle afklares i fogedretten under iagttagelse af den bevisførelse, der kan finde sted i en fogedsag, jf. § 501, stk. 4. For så vidt angår de omfattede værdikonfiskationskrav vil der i praksis formentlig kun sjældent opstå tvivl om, hvorvidt et idømt konfiskationskrav er i anledning af en strafbar handling.

Skyldnerens krav på pension vil være at anse som en del af skyldnerens formue, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1, hvori der kan foretages udlæg eller arrest, i det omfang identiteten kan fastslås, og rettigheden ikke er så usikker, at den må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor et krav på pension er så usikkert, at der ikke vil kunne foretages udlæg eller arrest i kravet, fordi det må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508. Spørgsmålet må vurderes konkret for den enkelte ordning og de vilkår, der gælder for den.

Vurderingen vil være et skøn. Hvis ordningen indebærer et opsparingselement, må skønnet tage udgangspunkt i, hvor mange penge der er betalt ind på ordningen, samt et skøn over genkøbsværdien eller værdien på tidspunktet, hvor pengene kan kræves udbetalt fra ordningen. I vurderingen kan eksempelvis tænkes at indgå oplysninger fra Pensionsinfo. Pensionselskaber laver også til deres kunder individuelle rapporter, der kan indgå i vurderingen. Medarbejdere fra pensionsvirksomheden vil også kunne indkaldes som vidner til at forklare om ordningen og dens sammensætning, jf. retspleje-

UDKAST

lovens § 491, stk. 4. I vurderingen vil også skulle indgå om skyldneren eller andre vil fortsætte med at indbetale til en udlagt ordning.

Er værdien af kravet på pensionen usikker, vil skyldneren som efter gældende ret ikke kunne forlange, at der foretages udlæg eller arrest i det, hvis skyldneren har andre aktiver, hvori udlæg eller arrest kan ske, jf. retsplejelovens § 517, stk. 3, hvorefter skyldneren ikke kan forlange, at udlæg (eller arrest) foretages i aktiver, hvis værdi er usikker.

Kan der ikke foretages udlæg eller arrest, fordi kravet på pension er for usikkert, vil begæring om udlæg eller arrest i alle tilfælde afbryde forældelsen i overensstemmelse med reglerne i forældelseslovens § 18, stk. 1, samt stk. 3, nr. 1. Tvangsfuldbyrdelse i pensionskravet må i sådanne tilfælde eventuelt forsøges foretaget på et senere tidspunkt.

Et idømt erstatningskrav eller godtgørelseskrav vil ligesom et konfiskationskrav forældes på 10 år, jf. hhv. forældelseslovens § 10, stk. 1, nr. 3, og straffelovens § 97 a, stk. 4. Der vil derfor kunne opstå en situation, hvor der indtræder forældelse, inden fordringshaveren kan få inddrevet sit krav ved retsforfølgning i krav på pension, hvor der er mere end 10 år til forfaldstiden. I sådanne situationer vil fordringshaveren kunne afbryde forældelsen ved f.eks. at anmode om udlæg hvert 10. år.

Genstanden for retsforfølgning efter de foreslåede bestemmelser vil være skyldnerens krav på pension. Dette må bl.a. fastlægges med udgangspunkt i pensionsaftalen og den relevante lovgivning, der gælder for den konkrete ordning. Den foreslåede bestemmelse medfører ikke, at en retsforfølgende kreditor får bedre rettigheder over for den, der skal udbetale pensionen, end skyldneren selv har efter gældende ret. En retsforfølgende kreditor vil således skulle respektere eksempelvis aftaler om, hvornår pensionen kan kræves udbetalt. Hvis pensionen således først kan kræves udbetalt, hvis skyldneren er i live på et nærmere angivet tidspunkt, må kreditor derfor respektere denne betingelse. Tilsvarende vil kreditor skulle respektere de tidligere stiftede rettigheder over pensionen, som retsforfølgende kreditorer vil skulle respektere efter gældende ret, eksempelvis at pensionen efter omstændighederne vil kunne blive udbetalt til andre, hvis skyldneren dør før pensionsalderen.

Da genstanden for tvangsfuldbyrdelse er skyldnerens krav på pension, er det i sig selv uden betydning for, om tvangsfuldbyrdelse kan ske, om det er skyldneren selv eller en anden, f.eks. en arbejdsgiver eller et familiemedlem, der har foretaget indbetalingen på ordningen eller stillet denne til rådighed.

UDKAST

Det afgørende er, om kravet på pension kan siges at være en del af skyldnerens formue.

Skyldneren vil som efter gældende ret blive indkaldt til fogedforretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1; og der vil ikke på fogedens kontor kunne foretages udlæg i pensionskravet, hvis ikke skyldneren er mødt, jf. § 495, stk. 1, 2. pkt. e.c. Ligeledes vil der som efter gældende ret ved efterfølgende auktion over kravet skulle ske underretning af fordringshaveren (den der har krav på pensionen), skyldneren ifølge fordringen (den der skal udbetale pensionen) m.fl., jf. lovens § 544, stk. 3.

Skyldnerens almindelige påvisningsret, jf. retsplejelovens § 517, stk. 1, vil fortsat gælde, og skyldneren eller den, der varetager hans interesser, jf. § 495, stk. 2, har således ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg eller arrest skal foretages. Skyldneren kan derfor påvise andre aktiver end sin pensionsordning som genstand for udlæg eller arrest.

Reglerne om transgbeneficiet i retsplejelovens § 509, stk. 1, vil fortsat gælde. Der kan således ikke foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, i det omfang det er nødvendigt til opretholdelse af en beskeden levelfod for skyldneren og hans husstand. Fogedretten vil eksempelvis kunne bestemme, at der foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, som løbende udbetales til skyldneren, men således at et vist beløb dog hver måned udbetales til skyldneren.

Skyldneren vil kunne benytte de muligheder, der efter gældende ret følger af retsplejelovens § 504, til på et senere tidspunkt at begære udlægsforretningen genoptaget, hvis omstændighederne siden udlæggets foretagelse har ændret sig således, at det nu er aktuelt at påberåbe sig transgbeneficiet. Dette vil eksempelvis kunne være relevant, hvis der foretages udlæg i et krav på pension, der først kommer til udbetaling flere år senere, og skyldnerens forhold senere ændrer sig således, at pensionen nu er nødvendig til opretholdelse af et beskeden hjem og en beskeden levelfod, jf. § 509, stk. 1. Hvis skyldneren har været til stede under udlægsforretningen, og omstændighederne ikke har ændret sig siden denne, vil der som efter gældende ret almindeligvis ikke kunne begæres genoptagelse, da skyldneren da ville have haft mulighed for at varetage sine interesser.

Den foreslåede bestemmelse er en særlig undtagelse for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af straffesager. Den foreslåede bestemmelse ændrer således ikke ved, at krav på pension fortsat ikke vil kunne gøres til genstand for universalforfølgning i videre omfang, end hvad der følger af gældende ret.

UDKAST

Da de beskyttede aktiver ikke kan gøres til genstand for universalforfølgning, vil udlæg og arrest, der foretages i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, ikke blive påvirket af, at skyldneren måtte komme under konkurs eller anden insolvensbehandling. Konkurslovens § 71, stk. 1, hvorefter udlæg, der er foretaget hos skyldneren senere end 3 måneder før frisdagen, ingen retsvirkning har over for boet, vil derfor ikke have nogen betydning i forhold til udlæg foretaget i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse. Tilsvarende vil arrest i de aktiver, der ikke er omfattet af konkursmassen, ikke bortfalde som følge af konkursen, jf. konkurslovens § 31, stk. 3. Beslaglæggelse til sikring af krav på konfiskation eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, vil af samme grund heller ikke blive berørt af konkursen, da denne form for beslaglæggelse har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2.

Da beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2, vil den foreslåede bestemmelse medføre, at kreditorbeskyttelsesreglen ikke vil være til hinder for beslaglæggelsen med henblik på sikring af krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, litra a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af § 116, stk. 1, i forsikringsaftaleloven, at hverken forsikringstagerens eller den begunstigedes ret overfor selskabet kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side. Er en livsforsikringspolice overdraget, kan erhververens ret gøres til genstand for retsforfølgning fra hans kreditorers side, medmindre erhververen er forsikringstagerens ægtefælle, eller erhvervelsen har fundet sted uden vederlag, jf. stk. 2, 1. pkt. Der henvises nærmere til pkt. 2.1.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et *stk. 3* i forsikringsaftalelovens § 116, hvorefter der uanset stk. 1 kan foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfolge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.

UDKAST

Den foreslåede ændring indebærer en undtagelse til kreditorbeskyttelsesreglen i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil udover krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, gælde for alle, der har et erstatningskrav eller krav på godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte. ”Erstatning” skal forstås på samme måde som i retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, og vil som efter gældende ret også omfatte det offentlige krav på efterbetaling af f.eks. skat og moms i anledning af en strafbar handling.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor komme til at gælde for eksempelvis den, der er blevet bestjålet eller bedraget af den domfældte, herunder tilfælde hvor forurettede er en offentlig myndighed. Det må i øvrigt afgøres efter almindelige erstatningsretlige principper, hvem der har et krav mod den dømte i anledning af forbrydelsen. Bestemmelsen vil også gælde for den, der har et krav på godtgørelse i anledning af en forbrydelse, jf. f.eks. erstatningsansvarslovens § 3 om godtgørelse for svie og smerte og § 26 om godtgørelse for tort.

Den foreslåede ordning vil også gælde krav, som har en nær sammenhæng med de nævnte krav, f.eks. sagsomkostninger og morarenter, som kreditor måtte have krav på, og som kan danne grundlag for udlæg, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil også gælde for den, som den skadelidte måtte overdrage sit krav til, f.eks. et forsikringsselskab. Bestemmelsen vil også gælde for andre, der på andet grundlag end overdragelse indtræder i skadelidtes krav, f.eks. i tilfælde hvor staten indtræder i skadelidtes krav mod skadevolderen efter § 17, 1. pkt., i lov om erstatning til ofre for forbrydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt enten ubetinget eller betinget fængselsstraf eller en kombination heraf. Bestemmelsen vil ikke gælde, hvor straffen alene er bøde. Det samme gælder i den situation, hvor en person dømmes for berigelseskriminalitet, som konkret ikke har medført et udbytte, eksempelvis en forsøgshandling.

Den foreslåede bestemmelse vil også omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt anden strafferetlig retsfølge af fri-

UDKAST

hedsberøvende karakter. Anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter skal forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a og omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 eller 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Bestemmelsen vil derimod ikke gælde, hvor den pågældende er idømt en anden strafferetlig retsfølge, som ikke er af frihedsberøvende karakter, f.eks. dom til ambulantly behandling eller til tilsyn efter straffelovens §§ 68 eller 69. Der henvises til forarbejderne til straffelovens § 79 a., jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6, i lovforslag nr. L 150 som fremsat den 10. april 2024, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, s. 93 f. For en nærmere beskrivelse af, hvornår der påstås anvendelse af de forskellige foranstaltninger, kan der henvises til pkt. 5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om psykisk afvigende kriminelle, offentliggjort som cirkulære nr. 10136 af 30. august 2022.

Som udgangspunktet er i dag, vil straffen for tyveri, bedrageri og underslæb blive fastsat efter straffelovens § 285, hvor strafferammens minimum er fængsel, hvis det stjålne værdi overstiger 8.000 kr., jf. eksempelvis fra retspraksis Vestre Landsrets dom af 11. juni 2014 i sag nr. S-2772-13, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2014, s. 830 ff., hvor retten udtalte, at der konkret var grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 285, uanset at det stjålne værdi konkret var under 8.000 kr. Tilsvarende i Vestre Landsrets dom af 15. juni 2023 i sag nr. S-1409-23, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2024, s. 25 f., hvor fire butikstyverier med en samlet værdi på 850 kr. blev henført under straffelovens § 285, stk. 1, og straffet med fængsel i 30 dage på grund af tiltaltes mange forstraffe og hurtige recidiv. Anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om fængselsstraf, jf. § 285, stk. 1, hvis værdierne overstiger 8.000 kr. Der henvises til pkt. 5.1.1 og 5.1.3 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023.

I sager angående hæleri vil anklagemyndighedens påstand være, at der i sager omfattet af straffelovens § 291, stk. 1, fastsættes en fængselsstraf ved hæleri med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr., jf. pkt. 5.5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023. Straffen kan dog konkret være højere ved værdier under beløbsgrænsen, jf. eksempelvis fra retspraksis Østre Landsrets dom af 20. februar 2018 i sag nr. S-2406-17, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2018, s. 502 ff., hvor tiltalte konkret blev idømt fængsel for hæleri til en værdi af 2.503 kr. med henvisning til, at tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet.

UDKAST

Der vil kunne forekomme situationer, hvor en person i en sag idømmes fængselsstraf for flere strafbare handlinger, hvor eksempelvis kun en af handlingerne har medført et udbytte. Det gælder eksempelvis, hvis der dømmes for vold efter straffelovens §§ 244 eller 245 samt for simpelt tyveri efter straffelovens § 276, jf. § 287, stk. 1. Her vil der efter straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt., blive fastsat en fællesstraf for disse handlinger inden for den strengeste af de foreskrevne strafferammer, jf. straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt. I sådanne situationer forudsættes den foreslåede bestemmelse kun at finde anvendelse, hvis den udbyttegivende strafbare handling i sig selv vil kunne medføre fængselsstraf. Det må vurderes konkret med udgangspunkt i den enkelte dom, om dette er tilfældet. Fremgår det eksempelvis af dommen, at der er domfældt for vold, jf. straffelovens § 244, og tyveri efter lovens § 276, jf. § 285, stk. 1, eller § 286 vil det udbyttegivende forhold i sig selv kunne have begrundet fængselsstraf, da der ikke i § 285, stk. 1, eller § 286, er mulighed for idømmelse af bødestraf for tyveri. Er der ikke holdepunkter i dommen for det modsatte, må der normalt være en formodning for, at domfældelse for tyveri af værdier på under 8.000 kr., ikke i sig selv ville kunne medføre en fængselsstraf som følge af de nuværende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte krav mod personer, der ikke er dømt for kriminalitet, uanset om de måtte være indehaver af en pensionsordning, der direkte eller indirekte stammer fra kriminalitet begået af en anden. Personer, der har modtaget sådanne pensionsmidler, vil dog efter omstændighederne kunne dømmes for hæleri, hvis de har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. straffelovens § 290 og § 303.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af strafbare handlinger, der har medført et udbytte. ”Udbytte” skal forstås på samme måde som i straffelovens § 75, stk. 1, om udbyttekonfiskation, dvs. at det navnlig omfatter genstande, herunder penge, der er indvundet umiddelbart ved et strafbart forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor navnlig være relevant ved berigelsesforbrydelser. Bestemmelsen kan dog også være relevant ved andre formueforbrydelser, herunder hæleri eller hvidvask, jf. straffelovens §§ 290 og 290 a. Ligeledes vil bestemmelsen kunne være relevant ved pengefalsk eller dokumentfalsk, jf. straffelovens §§ 166 og 171. Eksemplerne er ikke udtømmende.

UDKAST

Personfarlig kriminalitet, som eksempelvis vold og lignende, vil formentlig kun sjældent i sig selv være af en sådan karakter, at det kan give et udbytte, men dette kan være tilfældet ved eksempelvis røveri, jf. straffelovens § 288.

Nogle forbrydelser, kan give udbytte, men uden at nogen har et erstatningskrav i anledning af forbrydelsen. Dette vil eksempelvis være tilfældet ved overtrædelser af straffelovens § 191 om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder. Denne form for udbytte vil være omfattet af bestemmelsen, i det omfang der er tale om en tvangsfuldbyrdelse af et krav på værdikonfiskation.

Den foreslåede bestemmelse gælder kun retsforfølgning i form af udlæg, herunder udlæg foretaget af offentlige myndigheder for krav tillagt udpantningsret, og arrest (individualforfølgning). Kreditorbeskyttelsen vil stadig gælde for insolvensbehandling (universalforfølgning). De beskyttede aktiver vil således ikke indgå som et aktiv i eksempelvis et konkursbo i videre omfang end dette er tilfældet efter gældende ret.

Tvangsfuldbyrdelse vil skulle ske efter de gældende regler for den pågældende aktivtype, dvs. ved at der skaffes et tvangsfuldbyrdesgrundlag, f.eks. en dom, og foretages udlæg i kravet på pensionen, hvorefter kravet enten sælges på tvangsauktion eller inddrives, som det forfalder, jf. retsplejelovens § 558. Tilkendes den forurettede erstatning under straffesagen, jf. lovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil forurettede kunne anvende denne afgørelse som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, jf. § 997, stk. 2, 1. pkt., jf. § 478, stk. 1, nr. 1. Den forurettede vil, ligesom alle andre, der har fremsat et borgerligt krav i en offentlig straffesag, blive underrettet om rettens afgørelse om kravet, og forurettede meddeles en udskrift af dommen, hvis forurettede anmoder om det, jf. retsplejelovens § 219 a, stk. 7. Tvangsfuldbyrdesgrundlaget vil efter omstændighederne kunne foreligge allerede inden dommen i straffesagen, men i så fald vil den foreslåede bestemmelse ikke finde anvendelse, før skyldneren er blevet dømt for den strafbare handling.

Foretages der udlæg i kravet på pension, vil dette krav enten kunne sælges på tvangsauktion eller inddrives via en inkassator, jf. retsplejelovens § 538, stk. 1, og § 558, stk. 1. I begge tilfælde skal pensionsvirksomheden underrettes om, at pengene ikke længere skal udbetales til skyldneren, hvilket kreditor eller dennes advokat i praksis vil gøre. Pensionsvirksomheden kan blive ved med at udbetale penge fra ordningen til den domfældte, indtil den bliver bekendt med, at der er foretaget udlæg i pensionskravet, jf. § 524, jf. gældsbrevslovens § 29 analogt.

UDKAST

Det vil forekomme, at der foretages udlæg i flere forskellige pensionsordninger hos domfældte for at være sikker på, at kreditors krav er dækket. I sådan et tilfælde vil det ende med, at provenuet bliver større end kreditors krav. Eksempelvis hvis kreditor for et krav på 100.000 kr. foretager udlæg i to pensionsopsparinger, der skønnes samlet at have denne værdi (efter pensionsafgift, som vil skulle betales i forbindelse med en udbetaling til kreditor). Det viser sig senere, at pensionsordningerne indbringer 150.000 kr. på tvangsauktion, eller at en inkassator lykkedes at inddrive et tilsvarende beløb på anden måde. I begge tilfælde vil pensionsvirksomhederne have betalt de 150.000 kr. til fogedretten, der så vil fordele de 100.000 kr. til kreditor og det resterende beløb på 50.000 kr. til domfældte, jf. retsplejelovens §§ 554 og 555 sammenholdt med § 559.

Har kreditor ikke et tvangsfuldbyrdsgrundlag, kan der som efter gældende ret eventuelt foretages arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56, eller beslaglæggelse med virkning som arrest, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, sammenholdt med § 807 b, stk. 2, med henblik på at sikre, at kravet på pension ikke bliver udbetalt.

Er et erstatnings- eller godtgørelseskrav fastslået ved en dom i en straffesag, jf. retsplejelovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil det normalt være klart, om der er tale om erstatning i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Hvis erstatning eller godtgørelse idømmes i en civil sag, vil det også normalt også fremgå af afgørelsen, der skal tvangsfuldbyrdes, hvad der er grundlag for kravet. Sagsøgeren bør dog i alle tilfælde gøre det klart af sine påstande og anbringender, at et krav angår erstatning eller godtgørelse i anledning af en strafbar handling, navnlig hvis der er flere krav med forskellige grundlag i sagen. Er det af en afgørelse uklart, hvad et idømt erstatnings- eller godtgørelseskrav angår, vil dette skulle afklares i fogedretten under iagttagelse af den bevisførelse, der kan finde sted i en fogedsag, jf. § 501, stk. 4. For så vidt angår de omfattede værdikonfiskationskrav vil der i praksis formentlig kun sjældent opstå tvivl om, hvorvidt et idømt konfiskationskrav er i anledning af en strafbar handling.

Skyldnerens krav på pension vil være at anse som en del af skyldnerens formue, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1, hvori der kan foretages udlæg eller arrest, i det omfang identiteten kan fastslås, og rettigheden ikke er så usikker, at den må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508.

UDKAST

Der vil kunne forekomme situationer, hvor et krav på pension er så usikkert, at der ikke vil kunne foretages udlæg eller arrest i kravet, fordi det må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508. Spørgsmålet må vurderes konkret for den enkelte ordning og de vilkår, der gælder for den.

Vurderingen vil være et skøn. Hvis ordningen indebærer et opsparingselement, må skønnet tage udgangspunkt i, hvor mange penge der er betalt ind på ordningen, samt et skøn over genkøbsværdien eller værdien på tidspunktet, hvor pengene kan kræves udbetalt fra ordningen. I vurderingen kan eksempelvis tænkes at indgå oplysninger fra Pensionsinfo. Pensionselskaber laver også til deres kunder individuelle rapporter, der kan indgå i vurderingen. Medarbejdere fra pensionsvirksomheden vil også kunne indkaldes som vidner til at forklare om ordningen og dens sammensætning, jf. retsplejelovens § 491, stk. 4. I vurderingen vil også skulle indgå om skyldneren eller andre vil fortsætte med at indbetale til en udlagt ordning.

Er værdien af kravet på pensionen usikker, vil skyldneren som efter gældende ret ikke kunne forlange, at der foretages udlæg eller arrest i det, hvis skyldneren har andre aktiver, hvori udlæg eller arrest kan ske, jf. retsplejelovens § 517, stk. 3, hvorefter skyldneren ikke kan forlange, at udlæg (eller arrest) foretages i aktiver, hvis værdi er usikker.

Kan der ikke foretages udlæg eller arrest, fordi kravet på pension er for usikkert, vil begæring om udlæg eller arrest i alle tilfælde afbryde forældelsen i overensstemmelse med reglerne forældelseslovens § 18, stk. 1, samt stk. 3, nr. 1. Tvangsfuldbyrdelse i pensionskravet må i sådanne tilfælde eventuelt forsøges foretaget på et senere tidspunkt.

Et idømt erstatningskrav eller godtgørelseskrav vil ligesom et konfiskationskrav forældes på 10 år, jf. hhv. forældelseslovens § 10, stk. 1, nr. 3, og straffelovens § 97 a, stk. 4. Der vil derfor kunne opstå en situation, hvor der indtræder forældelse, inden fordringshaveren kan få inddrevet sit krav ved retsforfølgning i krav på pension, hvor der er mere end 10 år til forfaldstiden. I sådanne situationer vil fordringshaveren kunne afbryde forældelsen ved f.eks. at anmode om udlæg hvert 10. år.

Genstanden for retsforfølgning efter de foreslåede bestemmelser vil være skyldnerens krav på pension. Dette må bl.a. fastlægges med udgangspunkt i pensionsaftalen og den relevante lovgivning, der gælder for den konkrete ordning. Den foreslåede bestemmelse medfører ikke, at en retsforfølgende kreditor får bedre rettigheder over for den, der skal udbetale pensionen, end skyldneren selv har efter gældende ret. En retsforfølgende kreditor vil således skulle respektere eksempelvis aftaler om, hvornår pensionen kan kræves

UDKAST

udbetalt. Hvis pensionen således først kan kræves udbetalt, hvis skyldneren er i live på et nærmere angivet tidspunkt, må kreditor derfor respektere denne betingelse. Tilsvarende vil kreditor skulle respektere de tidligere stiftede rettigheder over pensionen, som retsforfølgende kreditorer vil skulle respektere efter gældende ret, eksempelvis at pensionen efter omstændighederne vil kunne blive udbetalt til andre, hvis skyldneren dør før pensionsalderen.

Da genstanden for tvangsfuldbyrdelse er skyldnerens krav på pension, er det i sig selv uden betydning for, om tvangsfuldbyrdelse kan ske, om det er skyldneren selv eller en anden, f.eks. en arbejdsgiver eller et familiemedlem, der har foretaget indbetalingen på ordningen eller stillet denne til rådighed. Det afgørende er, om kravet på pension kan siges at være en del af skyldnerens formue.

Skyldneren vil som efter gældende ret blive indkaldt til fogedforretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1; og der vil ikke på fogedens kontor kunne foretages udlæg eller arrest i pensionskravet, hvis ikke skyldneren er mødt, jf. § 495, stk. 1, 2. pkt. e.c. Ligeledes vil der som efter gældende ret ved efterfølgende auktion over kravet skulle ske underretning af fordringshaveren (den der har krav på pensionen), skyldneren ifølge fordringen (den der skal udbetale pensionen) m.fl., jf. lovens § 544, stk. 3.

Skyldnerens almindelige påvisningsret, jf. retsplejelovens § 517, stk. 1, vil fortsat gælde, og skyldneren eller den, der varetager hans interesser, jf. § 495, stk. 2, har således ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg eller arrest skal foretages. Skyldneren kan derfor påvise andre aktiver end sin pensionsordning som genstand for udlæg eller arrest.

Reglerne om trangsbeneficiet i retsplejelovens § 509, stk. 1, vil fortsat gælde. Der kan således ikke foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, i det omfang det er nødvendigt til opretholdelse af en beskeden levelfod for skyldneren og hans husstand. Fogedretten vil eksempelvis kunne bestemme, at der foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, som løbende udbetales til skyldneren, men således at et vist beløb dog hver måned udbetales til skyldneren.

Skyldneren vil kunne benytte de muligheder, der efter gældende ret følger af retsplejelovens § 504, til på et senere tidspunkt at begære fogedforretningen genoptaget, hvis omstændighederne siden udlæggets foretagelse har ændret sig således, at det nu er aktuelt at påberåbe sig trangsbeneficiet. Dette vil eksempelvis kunne være relevant, hvis der foretages udlæg i et krav på pension, der først kommer til udbetaling flere år senere, og skyldnerens for-

UDKAST

hold senere ændrer sig således, at pensionen nu er nødvendig til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levefod, jf. § 509, stk. 1. Hvis skyldneren har været til stede under udlægsforretningen, og omstændighederne ikke har ændret sig siden denne, vil der som efter gældende ret almindeligvis ikke kunne begæres genoptagelse, da skyldneren da ville have haft mulighed for at varetage sine interesser.

Den foreslåede bestemmelse er en særlig undtagelse for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af straffesager. Den foreslåede bestemmelse ændrer således ikke ved, at krav på pension fortsat ikke vil kunne gøres til genstand for universalforfølgning i videre omfang, end hvad der følger af gældende ret. Den foreslåede bestemmelse vil således heller ikke have betydning for den konkursretlige behandling af skyldnerens indbetalinger til pensionsordninger m.v., der således vil følge de gældende regler, jf. de særlige regler herom i forsikringsaftaleloves § 117.

Da de beskyttede aktiver ikke kan gøres til genstand for universalforfølgning, vil udlæg og arrest, der foretages i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, ikke blive påvirket af, at skyldneren måtte komme under konkurs eller anden insolvensbehandling. Konkurslovens § 71, stk. 1, hvorefter udlæg, der er foretaget hos skyldneren senere end 3 måneder før fristdagen, ingen retsvirkning har over for boet, vil derfor ikke have nogen betydning i forhold til udlæg foretaget i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse. Tilsvarende vil arrest i de aktiver, der ikke er omfattet af konkursmassen, ikke bortfalde som følge af konkursen, jf. konkurslovens § 31, stk. 3. Beslaglæggelse til sikring af krav på konfiskation eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, vil af samme grund heller ikke blive berørt af konkursen, da denne form for beslaglæggelse har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2.

Da beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2, vil den foreslåede bestemmelse medføre, at kreditorbeskyttelsesreglen ikke vil være til hinder for beslaglæggelsen med henblik på sikring af krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, litra a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Det følger af § 11 i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter (pensionsopsparingsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 17. august 2020, at hverken kontohaverens eller den begunstiges ret over for pengeinstituttet kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side. Der henvises nærmere til pkt. 2.1.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et *stk. 2* i pensionsopsparingslovens § 11, hvorefter der uanset *stk. 1* kan foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1*, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og *stk. 3*, og § 76 a, *stk. 5*, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.

Den foreslåede ændring indebærer en undtagelse til kreditorbeskyttelsesreglen i *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse vil udover krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, *stk. 1*, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og *stk. 3*, og § 76 a, *stk. 5*, gælde for alle, der har et erstatningskrav eller krav på godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte. ”Erstatning” skal forstås på samme måde som i retsplejelovens § 802, *stk. 2*, nr. 2, litra a, og vil som efter gældende ret også omfatte det offentlige krav på efterbetaling af f.eks. skat og moms i anledning af en strafbar handling.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor komme til at gælde for eksempelvis den, der er blevet bestjålet eller bedraget af den domfældte, herunder tilfælde hvor forurettede er en offentlig myndighed. Det må i øvrigt afgøres efter almindelige erstatningsretlige principper, hvem der har et krav mod den dømte i anledning af forbrydelsen. Bestemmelsen vil også gælde for den, der har et krav på godtgørelse i anledning af en forbrydelse, jf. f.eks. erstatningsansvarslovens § 3 om godtgørelse for svie og smerte og § 26 om godtgørelse for tort.

Den foreslåede ordning vil også gælde krav, som har en nær sammenhæng med de nævnte krav, f.eks. sagsomkostninger og morarenter, som kreditor

UDKAST

måtte have krav på, og som kan danne grundlag for udlæg, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil også gælde for den, som den skadelidte måtte overdrage sit krav til, f.eks. et forsikringsselskab. Bestemmelsen vil også gælde for andre, der på andet grundlag end overdragelse indtræder i skadelidtes krav, f.eks. i tilfælde hvor staten indtræder i skadelidtes krav mod skadevolderen efter § 17, 1. pkt., i lov om erstatning til ofre for forbrydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt enten ubetinget eller betinget fængselsstraf eller en kombination heraf. Bestemmelsen vil ikke gælde, hvor straffen alene er bøde. Det samme gælder i den situation, hvor en person dømmes for berigelseskriminalitet, som konkret ikke har medført et udbytte, eksempelvis en forsøgshandling.

Den foreslåede bestemmelse vil også omfatte krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter skal forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a og omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 eller 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Bestemmelsen vil derimod ikke gælde, hvor den pågældende er idømt en anden strafferetlig retsfølge, som ikke er af frihedsberøvende karakter, f.eks. dom til ambulantly behandling eller til tilsyn efter straffelovens §§ 68 eller 69. Der henvises til forarbejderne til straffelovens § 79 a, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6, i lovforslag nr. L 150 som fremsat den 10. april 2024, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, s. 93 f. For en nærmere beskrivelse af, hvornår der påstås anvendelse af de forskellige foranstaltninger, kan der henvises til pkt. 5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om psykisk afvigende kriminelle, offentliggjort som cirkulære nr. 10136 af 30. august 2022.

Som udgangspunktet er i dag, vil straffen for tyveri, bedrageri og underslæb blive fastsat efter straffelovens § 285, hvor strafferammens minimum er fængsel, hvis det stjålne værdi overstiger 8.000 kr., jf. eksempelvis fra retspraksis Vestre Landsrets dom af 11. juni 2014 i sag nr. S-2772-13, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2014, s. 830 ff., hvor retten udtalte, at der konkret var grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 285, uanset at det stjålne værdi konkret var under 8.000 kr. Tilsvarende i Vestre Landsrets dom af 15. juni 2023 i sag nr. S-1409-23, offentliggjort i Tids-

UDKAST

skrift for Kriminalret 2024, s. 25 f., hvor fire butikstyverier med en samlet værdi på 850 kr. blev henført under straffelovens § 285, stk. 1, og straffet med fængsel i 30 dage på grund af tiltaltes mange forstraffe og hurtige recidiv. Anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om fængselsstraf, jf. § 285, stk. 1, hvis værdierne overstiger 8.000 kr. Der henvises til pkt. 5.1.1 og 5.1.3 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023.

I sager angående hæleri vil anklagemyndighedens påstand være, at der i sager omfattet af straffelovens § 291, stk. 1, fastsættes en fængselsstraf ved hæleri med hensyn til værdier, der overstiger 8.000 kr., jf. pkt. 5.5 i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om formueforbrydelser - de almindelige berigelsesforbrydelser, offentliggjort som cirkulære nr. 9610 af 23. juni 2023. Straffen kan dog konkret være højere ved værdier under beløbsgrænsen, jf. eksempelvis fra retspraksis Østre Landsrets dom af 20. februar 2018 i sag nr. S-2406-17, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2018, s. 502 ff., hvor tiltalte konkret blev idømt fængsel for hæleri til en værdi af 2.503 kr. med henvisning til, at tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor en person i en sag idømmes fængselsstraf for flere strafbare handlinger, hvor eksempelvis kun en af handlingerne har medført et udbytte. Det gælder eksempelvis, hvis der dømmes for vold efter straffelovens §§ 244 eller 245 samt for simpelt tyveri efter straffelovens § 276, jf. § 287, stk. 1. Her vil der efter straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt., blive fastsat en fællesstraf for disse handlinger inden for den strengeste af de foreskrevne strafferammer, jf. straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt. I sådanne situationer forudsættes den foreslåede bestemmelse kun at finde anvendelse, hvis den udbyttegivende strafbare handling i sig selv vil kunne medføre fængselsstraf. Det må vurderes konkret med udgangspunkt i den enkelte dom, om dette er tilfældet. Fremgår det eksempelvis af dommen, at der er domfældt for vold, jf. straffelovens § 244, og tyveri efter lovens § 276, jf. § 285, stk. 1, eller § 286, vil det udbyttegivende forhold i sig selv kunne have begrundet fængselsstraf, da der ikke i § 285, stk. 1, eller § 286 er mulighed for idømmelse af bødestraf for tyveri. Er der ikke holdepunkter i dommen for det modsatte, må der normalt være en formodning for, at domfældelse for tyveri af værdier på under 8.000 kr., ikke i sig selv ville kunne medføre en fængselsstraf som følge af de nuværende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte krav mod personer, der ikke er dømt for kriminalitet, uanset om de måtte være indehaver af en pensions-

UDKAST

ordning, der direkte eller indirekte stammer fra kriminalitet begået af en anden. Personer, der har modtaget sådanne pensionsmidler, vil dog efter omstændighederne kunne dømmes for hæleri, hvis de har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. straffelovens § 290 og § 303.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af strafbare handlinger, der har medført et udbytte. ”Udbytte” skal forstås på samme måde som i straffelovens § 75, stk. 1, om udbyttekonfiskation, dvs. at det navnlig omfatter genstande, herunder penge, der er indvundet umiddelbart ved et strafbart forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor navnlig være relevant ved berigelsesforbrydelser. Bestemmelsen kan dog også være relevant ved andre formueforbrydelser, herunder hæleri eller hvidvask, jf. straffelovens §§ 290 og 290 a. Ligeledes vil bestemmelsen kunne være relevant ved pengefalsk eller dokumentfalsk, jf. straffelovens §§ 166 og 171. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Personfarlig kriminalitet, som eksempelvis vold og lignende, vil formentlig kun sjældent i sig selv være af en sådan karakter, at det kan give et udbytte, men dette kan være tilfældet ved eksempelvis røveri, jf. straffelovens § 288.

Nogle forbrydelser, kan give udbytte, men uden at nogen har et erstatningskrav i anledning af forbrydelsen. Dette vil eksempelvis være tilfældet ved overtrædelser af straffelovens § 191 om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder. Denne form for udbytte vil være omfattet af bestemmelsen i det omfang der er tale om en tvangsfuldbyrdelse af et krav på værdikonfiskation.

Den foreslåede ændring gælder kun retsforfølgning i form af udlæg, herunder udlæg foretaget af offentlige myndigheder for krav tillagt udpantningsret, og arrest (individualforfølgning). Kreditorbeskyttelsen vil stadig gælde for insolvensbehandling (universalforfølgning). De beskyttede aktiver vil således ikke indgå som et aktiv i eksempelvis et konkursbo i videre omfang end dette er tilfældet efter gældende ret.

Tvangsfuldbyrdelse vil skulle ske efter de gældende regler for den pågældende aktivtype, dvs. ved at der skaffes et tvangsfuldbyrdesgrundlag, f.eks. en dom, og foretages udlæg i kravet på pensionen, hvorefter kravet enten sælges på tvangsauktion eller inddrives, som det forfalder, jf. retsplejelovens § 558. Tilkendes den forurettede erstatning under straffesagen, jf. lovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil foru-

UDKAST

rettede kunne anvende denne afgørelse som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, jf. § 997, stk. 2, 1. pkt., jf. § 478, stk. 1, nr. 1. Den forurettede vil, ligesom alle andre, der har fremsat et borgerligt krav i en offentlig straffesag, blive underrettet om rettens afgørelse om kravet, og forurettede meddeles en udskrift af dommen, hvis forurettede anmoder om det, jf. retsplejelovens § 219 a, stk. 7. Tvangsfuldbyrdelsesgrundlaget vil efter omstændighederne kunne foreligge allerede inden dommen i straffesagen, men i så fald vil den foreslåede bestemmelse ikke finde anvendelse, før skyldneren er blevet dømt for den strafbare handling.

Foretages der udlæg i kravet på pension, vil dette krav enten kunne sælges på tvangsauktion eller inddrives via en inkassator, jf. retsplejelovens § 538, stk. 1, og § 558, stk. 1. I begge tilfælde skal pensionsvirksomheden underrettes om, at pengene ikke længere skal udbetales til skyldneren, hvilket kreditor eller dennes advokat i praksis vil gøre. Pensionsvirksomheden kan blive ved med at udbetale penge fra ordningen til den domfældte, indtil den bliver bekendt med, at der er foretaget udlæg i pensionskravet, jf. § 524, jf. gældsbrevslovens § 29 analogt.

Det vil forekomme, at der foretages udlæg i flere forskellige pensionsordninger hos domfældte for at være sikker på, at kreditors krav er dækket. I sådan et tilfælde vil det ende med, at provenuet bliver større end kreditors krav. Eksempelvis hvis kreditor for et krav på 100.000 kr. foretager udlæg i to pensionsopsparinger, der skønnes samlet at have denne værdi (efter pensionsafgift, som vil skulle betales i forbindelse med en udbetaling til kreditor). Det viser sig senere, at pensionsordningerne indbringer 150.000 kr. på tvangsauktion, eller at en inkassator lykkedes at inddrive et tilsvarende beløb på anden måde. I begge tilfælde vil pensionsvirksomhederne have betalt de 150.000 kr. til fogedretten, der så vil fordele de 100.000 kr. til kreditor og det resterende beløb på 50.000 kr. til domfældte, jf. retsplejelovens §§ 554 og 555 sammenholdt med § 559.

Har kreditor ikke et tvangsfuldbyrdelsesgrundlag, kan der som efter gældende ret eventuelt foretages arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56, eller beslaglæggelse med virkning som arrest, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, sammenholdt med § 807 b, stk. 2, med henblik på at sikre, at kravet på pension ikke bliver udbetalt.

Er et erstatnings- eller godtgørelseskrav fastslået ved en dom i en straffesag, jf. retsplejelovens kapitel 89 om påtale af borgerlige krav under straffesager, vil det normalt være klart, om der er tale om erstatning i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden

strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Hvis erstatning eller godtgørelse idømmes i en civil sag, vil det også normalt også fremgå af afgørelsen, der skal tvangsfuldbyrdes, hvad der er grundlag for kravet. Sagsøgeren bør dog i alle tilfælde gøre det klart af sine påstande og anbringender, at et krav angår erstatning eller godtgørelse i anledning af en strafbar handling, navnlig hvis der er flere krav med forskellige grundlag i sagen. Er det af en afgørelse uklart, hvad et idømt erstatnings- eller godtgørelseskrav angår, vil dette skulle afklares i fogedretten under iagttagelse af den bevisførelse, der kan finde sted i en fogedsag, jf. § 501, stk. 4. For så vidt angår de omfattede værdikonfiskationskrav vil der i praksis formentlig kun sjældent opstå tvivl om, hvorvidt et idømt konfiskationskrav er i anledning af en strafbar handling.

Skyldnerens krav på pension vil være at anse som en del af skyldnerens formue, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1, hvori der kan foretages udlæg eller arrest, i det omfang identiteten kan fastslås, og rettigheden ikke er så usikker, at den må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor et krav på pension er så usikkert, at der ikke vil kunne foretages udlæg eller arrest i kravet, fordi det må anses for en fremtidig erhvervelse, jf. retsplejelovens § 508. Spørgsmålet må vurderes konkret for den enkelte ordning og de vilkår, der gælder for den.

Kan der ikke foretages udlæg eller arrest, fordi kravet på pension er for usikkert, vil begæring om udlæg eller arrest i alle tilfælde afbryde forældelsen i overensstemmelse med reglerne i forældelseslovens § 18, stk. 1, samt stk. 3, nr. 1. Tvangsfuldbyrdelse i pensionskravet må i sådanne tilfælde eventuelt forsøges foretaget på et senere tidspunkt.

Vurderingen vil være et skøn. Hvis ordningen indebærer et opsparingselement, må skønnet tage udgangspunkt i, hvor mange penge der er betalt ind på ordningen, samt et skøn over genkøbsværdien eller værdien på tidspunktet, hvor pengene kan kræves udbetalt fra ordningen. I vurderingen kan eksempelvis tænkes at indgå oplysninger fra Pensionsinfo. Pensionselskaber laver også til deres kunder individuelle rapporter, der kan indgå i vurderingen. Medarbejdere fra pensionsvirksomheden vil også kunne indkaldes som vidner til at forklare om ordningen og dens sammensætning, jf. retsplejelovens § 491, stk. 4. I vurderingen vil også skulle indgå om skyldneren eller andre vil fortsætte med at indbetale til en udlagt ordning.

Er værdien af kravet på pensionen usikker, vil skyldneren som efter gældende ret ikke kunne forlange, at der foretages udlæg eller arrest i det, hvis skyldneren har andre aktiver, hvori udlæg eller arrest kan ske, jf. retspleje-

UDKAST

lovens § 517, stk. 3, hvorefter skyldneren ikke kan forlange, at udlæg (eller arrest) foretages i aktiver, hvis værdi er usikker.

Et idømt erstatningskrav eller godtgørelseskrav vil ligesom et konfiskationskrav forældes på 10 år, jf. hhv. forældelseslovens § 10, stk. 1, nr. 3, og straffelovens § 97 a, stk. 4. Der vil derfor kunne opstå en situation, hvor der indtræder forældelse, inden fordringshaveren kan få inddrevet sit krav ved retsforfølgning i krav på pension, hvor der er mere end 10 år til forfaldstiden. I sådanne situationer vil fordringshaveren kunne afbryde forældelsen ved f.eks. at anmode om udlæg hvert 10. år.

Genstanden for retsforfølgning efter de foreslåede bestemmelser vil være skyldnerens krav på pension. Dette må bl.a. fastlægges med udgangspunkt i pensionsaftalen og den relevante lovgivning, der gælder for den konkrete ordning. Den foreslåede bestemmelse medfører ikke, at en retsforfølgende kreditor får bedre rettigheder over for den, der skal udbetale pensionen, end skyldneren selv har efter gældende ret. En retsforfølgende kreditor vil således skulle respektere eksempelvis aftaler om, hvornår pensionen kan kræves udbetalt. Hvis pensionen således først kan kræves udbetalt, hvis skyldneren er i live på et nærmere angivet tidspunkt, må kreditor derfor respektere denne betingelse. Tilsvarende vil kreditor skulle respektere de tidligere stiftede rettigheder over pensionen, som retsforfølgende kreditorer vil skulle respektere efter gældende ret, eksempelvis at pensionen efter omstændighederne vil kunne blive udbetalt til andre, hvis skyldneren dør før pensionsalderen.

Da genstanden for tvangsfuldbyrdelse er skyldnerens krav på pension, er det i sig selv uden betydning for, om tvangsfuldbyrdelse kan ske, om det er skyldneren selv eller en anden, f.eks. en arbejdsgiver eller et familiemedlem, der har foretaget indbetalingen på ordningen eller stillet denne til rådighed. Det afgørende er, om kravet på pension kan siges at være en del af skyldnerens formue.

Skyldneren vil som efter gældende ret blive indkaldt til fogedforretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1; og der vil ikke på fogedens kontor kunne foretages udlæg eller arrest i pensionskravet, hvis ikke skyldneren er mødt, jf. § 495, stk. 1, 2. pkt. e.c. Ligeledes vil der som efter gældende ret ved efterfølgende auktion over kravet skulle ske underretning af fordringshaveren (den der har krav på pensionen), skyldneren ifølge fordringen (den der skal udbetale pensionen) m.fl., jf. lovens § 544, stk. 3.

Skyldnerens almindelige påvisningsret, jf. retsplejelovens § 517, stk. 1, vil fortsat gælde, og skyldneren eller den, der varetager hans interesser, jf. §

495, stk. 2, har således ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg eller arrest skal foretages. Skyldneren kan derfor påvise andre aktiver end sin pensionsordning som genstand for udlæg eller arrest.

Reglerne om transbeneficiet i retsplejelovens § 509, stk. 1, vil fortsat gælde. Der kan således ikke foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, i det omfang det er nødvendigt til opretholdelse af en beskeden levestandard for skyldneren og hans husstand. Fogedretten vil eksempelvis kunne bestemme, at der foretages udlæg eller arrest i et krav på pension, som løbende udbetales til skyldneren, men således at et vist beløb dog hver måned udbetales til skyldneren.

Skyldneren vil kunne benytte de muligheder, der efter gældende ret følger af retsplejelovens § 504, til på et senere tidspunkt at begære udlægsforretningen genoptaget, hvis omstændighederne siden udlæggets foretagelse har ændret sig således, at det nu er aktuelt at påberåbe sig transbeneficiet. Dette vil eksempelvis kunne være relevant, hvis der foretages udlæg i et krav på pension, der først kommer til udbetaling flere år senere, og skyldnerens forhold senere ændrer sig således, at pensionen nu er nødvendig til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levestandard, jf. § 509, stk. 1. Hvis skyldneren har været til stede under udlægsforretningen, og omstændighederne ikke har ændret sig siden denne, vil der som efter gældende ret almindeligvis ikke kunne begæres genoptagelse, da skyldneren da ville have haft mulighed for at varetage sine interesser.

Den foreslåede bestemmelse er en særlig undtagelse for værdikonfiskationskrav samt erstatnings- og godtgørelseskrav i anledning af straffesager. Den foreslåede bestemmelse ændrer således ikke ved, at krav på pension fortsat ikke vil kunne gøres til genstand for universalforfølgning i videre omfang, end hvad der følger af gældende ret. Den foreslåede bestemmelse vil således heller ikke have betydning for den konkursretlige behandling af skyldnerens indbetalinger til pensionsordninger m.v., der således vil følge de gældende regler, jf. de særlige regler herom i § 12 lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.

Da de beskyttede aktiver ikke kan gøres til genstand for universalforfølgning, vil udlæg og arrest, der foretages i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, ikke blive påvirket af, at skyldneren måtte komme under konkurs eller anden insolvensbehandling. Konkurslovens § 71, stk. 1, hvorefter udlæg, der er foretaget hos skyldneren senere end 3 måneder før fristdagen, ingen retsvirkning har over for boet, vil derfor ikke have nogen betydning i forhold til udlæg foretaget i overensstemmelse med den foreslå-

UDKAST

ede bestemmelse. Tilsvarende vil arrest i de aktiver, der ikke er omfattet af konkursmassen, ikke bortfalde som følge af konkursen, jf. konkurslovens § 31, stk. 3. Beslaglæggelse til sikring af krav på konfiskation eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, litra a, vil af samme grund heller ikke blive berørt af konkursen, da denne form for beslaglæggelse har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2.

Da beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, har retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2, vil den foreslåede bestemmelse medføre, at kreditorbeskyttelsesreglen ikke vil være til hinder for beslaglæggelsen med henblik på sikring af krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5 (værdikonfiskation), eller forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, litra a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Til nr. 1

Hvis en person påbegynder diskvalificerende pensionsudbetalinger, betales der af indbetalinger til aldersopsparing omfattet af det aldersbetingede, forhøjede loft på 61.200 kr. (2025-niveau), som sker i efterfølgende indkomstår, en afgift på 40 pct. af den del af det indbetalte beløb, der overstiger den lave indbetalingsgrænse på 9.400 kr. (2025-niveau).

Pensionsbeskatningslovens § 25 A, stk. 7, angiver en række undtagelser hertil. Forskellige typer af pensionsudbetalinger anses således ikke som diskvalificerende pensionsudbetalinger. Det gælder bl.a. udbetaling af invalidepension m.v., udbetalinger fra ATP, herunder af supplerende arbejdsmarkedspension for førtidspensionister, der udbetales af ATP, og udbetalinger af bagatelagtig karakter. Fællestrækket for disse undtagne udbetalingstyper er, at de beror på omstændigheder, som ikke vil kunne tilskrives et ønske om at reducere pensionsudbetalingerne i de år, hvor der er indkomstaftapping af offentlige pensioner.

Det foreslås at indsætte et *nr. 21* i pensionsbeskatningslovens § 25 A, stk. 7, hvorefter udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, forsikringsaftalelovens § 116, stk. 3, eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter ikke vil skulle anses som en diskvalificerende udbetaling.

UDKAST

Skyldneren vil uanset en sådan udbetaling dermed fortsat kunne foretage indbetalinger til aldersopsparring omfattet af det aldersbetingede, forhøjede loft på 61.200 kr. (2025-niveau), uden at der skal betales en afgift på 40 pct. af det indbetalte beløb.

Der henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Løbende udbetalinger fra livrenter m.v. og ratevise udbetalinger fra ratepension medregnes til pensionsopsparerens skattepligtige indkomst, når udbetalingerne sker til pensionsopsparerens selv. Løbende udbetalinger fra livrenter m.v. og ratevise udbetalinger fra ratepension til pensionsopsparerens efterladte ægtefælle, fraskilte ægtefælle eller samlever eller dennes livsarvinger under 24 år eller forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger under 24 år er indkomstskattepligtige for disse. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 20, stk. 1.

Udbetalinger af livrenter m.v. og ratepensioner er i andre situationer end de nævnte afgiftspligtige. Som udgangspunkt er udbetalinger af livrenter m.v. og ratepensioner, der ikke er indkomstskattepligtige, afgiftspligtige med 60 pct. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 1. pkt. Ved udbetaling efter den tidligere ejers død udgør afgiften alene 40 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 3. pkt.

Af pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 2, følger, at der alene betales afgift med 40 pct., hvis retten til udbetalinger fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en ratepension tilfalder en person, der ikke er indkomstskattepligtig efter pensionsbeskatningslovens § 20.

Der foreslås et 2. *pkt.* i pensionsbeskatningslovens § 29, *stk. 2*, hvorefter § 29, *stk. 2*, 1. *pkt.*, ikke skal gælde udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, *stk. 4*, § 10, *stk. 2*, i lov om firmapensionskasser, § 116, *stk. 3*, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, *stk. 2*, i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter.

Det betyder, at udbetalinger af livrenter og ratepensioner, der sker som følge af den foreslåede ordning, eksempelvis til en forurettet, der har foretaget udlæg i pensionsordningen, vil være afgiftspligtige efter hovedreglen for udbetalinger af livrenter og ratepension i strid med pensionsformålet. Udbetalingerne vil således være afgiftspligtige med 60 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 29, *stk. 1*, 1. *pkt.*, og ved udbetaling efter pensionsopsparerens

UDKAST

ejers død dog alene 40 pct., jf. pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1, 3. pkt.

Dermed vil pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 2, fortsat alene finde anvendelse i de situationer, den er tiltænkt.

Der henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant samt ved andre dispositioner m.v., der medfører, at en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed ikke længere opfylder betingelserne i pensionsbeskatningslovens kapitel 1, svarer der en afgift på 60 pct. af det beløb, som på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse, eventuelt af kapitalværdien af fripolice eller lignende, jf. dog pensionsbeskatningslovens § 30 B. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, 1. pkt.

Er der i stedet tale om dispositioner over kapitalpensioner og supplerende engangsydelser, udgør afgiften 52 pct., jf. dog pensionsbeskatningslovens § 30 B. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, 15. pkt.

Er der tale om dispositioner over aldersopsparinger, aldersforsikringer og supplerende engangssummer, udgør afgiften 20 pct., jf. dog pensionsbeskatningslovens § 30 B. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, 16. pkt.

Pensionsbeskatningslovens § 30 B vedrører en særlig situation, hvor en pensionsopsparer via en rateopsparing, kapitalopsparing eller aldersopsparing opnår en ejerandel på mere end 25 pct. af et unoteret selskab. § 30 B foreskriver, at ejerandelen skal nedbringes inden for 3 måneder, og sker det ikke, betales der afgift af værdien af de unoterede aktier – men ikke af hele pensionsordningen, hvilket ellers er konsekvensen af overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant samt andre dispositioner m.v. over pensionsordningen.

De nævnte regler i pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, omfatter også kreditorforfølgning i form af udlæg, udpantning eller arrest, hvis kreditorforfølgning retsgyldigt kan ske.

Med lovforslagets § 5, nr. 3, foreslås indsat et 17. pkt. i pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, hvorefter der ikke skal betales afgift efter de nævnte regler, hvis der er tale om dispositioner omfattet af retsplejelovens § 512,

UDKAST

stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, forsikringsaftalelovens § 116, stk. 3, eller § 11, stk. 2, i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter, dvs. udlæg og arrest i en pensionsordning for krav på værdikonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, samt krav på erstatning og godtgørelse, i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.

Det foreslås som konsekvens heraf, at henvisningen til pensionsbeskatningslovens § 30 B i § 30, stk. 1, 1., 15. og 16. pkt., ændres, således at der også henvises til den foreslåede undtagelse i 17. pkt.

Der henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, 1. pkt., svares der ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant samt ved andre dispositioner m.v., der medfører, at en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en rateforsikring eller rateopsparring i pensionsøjemed ikke længere opfylder betingelserne i pensionsbeskatningslovens kapitel 1, en afgift på 60 pct. af det beløb, som på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse, eventuelt af kapitalværdien af fripolice eller lignende. Er der i stedet tale om dispositioner over kapitalpensioner og supplerende engangsydelser, svares der en afgift på 52 pct., og der svares en afgift på 20 pct., hvis der er tale om dispositioner over aldersopsparinger, jf. 30, stk. 1, hhv. 15. og 16. pkt.

Reglen omfatter også kreditorforfølgning i form af udlæg, udpantning eller arrest, hvis kreditorforfølgning retsgyldigt kan ske.

Det foreslås at indsætte et 17. pkt. i pensionsbeskatningslovens § 30, stk. 1, hvorefter de nævnte afgiftsregler ikke skal gælde dispositioner omfattet af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, forsikringsaftalelovens § 116, stk. 3, eller § 11, stk. 2, i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter.

Det betyder, at der ikke skal betales afgift ved udlæg m.v. i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.

UDKAST

Der vil således først skulle betales pensionsafgift eller indkomstskat af udbetalinger fra pensionsordningen, enten i forbindelse med, at sker udbetaling til fyldestgørelse af udlægget, eller i forbindelse med at der i øvrigt sker udbetaling fra pensionsordningen, jf. gældende ret for udbetalinger af pensionsordninger.

Der henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Når afgiftspligt indtræder som følge af en pensionsudbetaling, påhviler pligten den eller dem, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen. Det følger af pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 1, 1. pkt.

Det foreslås at indsætte et *6. pkt.* i pensionsbeskatningslovens § 38, *stk. 1*, hvorefter afgiftspligten ved udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter, påhviler skyldneren.

Det betyder, at det af pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 1, klart vil fremgå, hvem der er afgiftssubjekt i tilfælde, hvor der sker udbetaling til forurettede på baggrund af dennes udlæg i pensionsordningen. Afgiften vil således påhvile skyldneren.

Pensionsinstituttet vil ligesom ved andre afgiftspligtige udbetalinger af pensionsordninger skulle beregne og tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 3 hverdage efter, at pensionsinstituttet har udbetalt den afgiftspligtige ydelse, jf. pensionsbeskatningslovens § 38, stk. 1, 3. pkt.

Der henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2025.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven skal gælde for anmodninger om udlæg eller arrest, der indgives efter lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 3*, loven ikke finder anvendelse på inddrivelse af krav i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren før lovens ikraft-

UDKAST

træden er endelig dømt. Det afgørende for, om dommen er endelig, vil være om appelfristen er udløbet før lovens ikrafttræden, medmindre afgørelsen i mellemtiden er blevet appelleret, eller der er meddelt ankeafkald før lovens ikrafttræden. Dette svarer til retsstillingen for, hvornår straffedomme i almindelighed kan fuldbyrdes, jf. retsplejelovens § 999, stk. 1, hvorefter en straffedom ikke kan fuldbyrdes, før fristen for anke efter lovens almindelige regel er udløbet eller ankeafkald er meddelt.

Hvis en person eksempelvis før lovens ikrafttræden idømmes fængselsstraf og konfiskation for en strafbar handling, der har medført et udbytte, og anker dommen, hvorefter landsretten efter lovens ikrafttræden stadfæster dommen, vil lovens bestemmelser finde anvendelse på det idømte konfiskationskrav. Var ankefristen udløbet før lovens ikrafttræden, eller var der før dette tidspunkt meddelt ankeafkald, ville lovens bestemmelser ikke finde anvendelse.

Hvis appel forudsætter en tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, f.eks. ved anke af domme til Højesteret, jf. retsplejelovens 932, er afgørelsen endelig fra afgørelsestidspunktet.

Loven vil gælde for pensionsordninger, der helt eller delvist hidrører fra tiden før, et strafbart forhold er begået. Ligeledes vil ordningen gælde for pensionsordninger, der helt eller delvist stammer fra før lovens ikrafttræden.

Til § 7

Det foreslås med *stk. 1*, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, jf. dog *stk. 2*.

Det foreslås med *stk. 2*, at §§ 2-4 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslagets §§ 2-4 vedrører ændringer af hhv. lov om firmapensionskasser, forsikringsaftaleloven og lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparring i pengeinstitutter.

Sagområdet for forsikringsvirksomhed, hvortil lov om firmapensionskasser hører, er overtaget af Færøerne. Lovforslagets § 2 skal derfor ikke kunne sættes i kraft for Færøerne.

UDKAST

Sagsområdet formueret, hvortil forsikringsaftaleloven og lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter hører, er ligeledes overtaget af Færøerne. Lovforslagets §§ 3 og 4 skal derfor ikke kunne sættes i kraft for Færøerne.

Lovforslagets §§ 1 og 5 vedrører ændringer i retsplejeloven og pensionsbeskatningsloven. Disse love gælder ikke for Færøerne og Grønland og kan ikke sættes i kraft for disse dele af riget. Ændringerne af retsplejeloven og pensionsbeskatningsloven vil derfor heller ikke gælde for Færøerne og Grønland. For overskuelighedens skyld foreslås det imidlertid, at dette kommer til udtryk direkte i territorialbestemmelsen.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 5. november 2024, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 512 --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Udlæg kan ikke foretages i krav på pension eller i krav på understøttelse eller anden hjælp fra det offentlige eller fra stiftelser eller andre velgørende institutioner, medmindre der er forløbet tre måneder fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt. Reglerne om fritagelse for retsforfølgning i lov om tilsyn med pensionskasser samt i lov om forsikringsaftaler og lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter berøres ikke heraf.</p>	<p>1. § 512, stk. 3, 2. pkt., ændres »lov om tilsyn med pensionskasser« til: »lov om firmapensionskasser«.</p> <p>2. I § 512 indsættes som <i>stk. 4</i>: »<i>Stk. 4.</i> Uanset stk. 1 og 3 kan der i krav ifølge en pensionsordning foretages udlæg for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af</p>

UDKAST

	frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om firmapensionskasser, jf. lovbekendtgørelse nr. 183 af 26. februar 2024, som ændret ved § 6 i lov nr. 481 af 22. maj 2024, foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 10. Medlemmer, pensionsmodtagere og personer, der er berettiget til pension, kan ikke til eje eller pant overdrage eller på anden måde råde over rettigheder, som de har krav på i en firmapensionskasse. Sådanne rettigheder kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning.</p>	<p>1. I § 10 indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Uanset stk. 1 kan der foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I lov om forsikringsaftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1237 af 9. november 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 638 af 8. juni 2016 og § 8 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, foretages følgende ændring:</p>

UDKAST

<p>§ 116. Hverken forsikringstagerens eller den begunstigedes ret overfor selskabet kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side, jf. dog § 117.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p>	<p>1. I § 116 indsættes som <i>stk. 3:</i></p> <p>»<i>Stk. 3.</i> Uanset <i>stk. 1</i> kan der foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, <i>stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3,</i> og § 76 a, <i>stk. 5,</i> samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 4</p> <p>I lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1231 af 17. august 2020, foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 11. Hverken kontohaverens eller den begunstigedes ret over for pengeinstituttet kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side, jf. dog § 12.</p>	<p>1. I § 11 indsættes som <i>stk. 2:</i></p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Uanset <i>stk. 1</i> kan der foretages udlæg og arrest for krav på konfiskation efter straffelovens § 75, <i>stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3,</i> og § 76 a, <i>stk. 5,</i> samt krav på erstatning og godtgørelse i anledning af en strafbar handling, for</p>

UDKAST

	<p>hvilken skyldneren er idømt fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, når handlingen har medført et udbytte.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 5</p> <p>I pensionsbeskatningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1327 af 10. september 2020, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 2197 af 29. december 2020 og § 1 i lov nr. 2610 af 28. december 2021 og senest ved § 7 i lov nr. 482 af 22. maj 2024, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 25 A. --- <i>Stk. 2-6. ---</i> <i>Stk. 7. Stk. 6 gælder ikke i følgende tilfælde:</i> 1-20) --- <i>Stk. 8-9. ---</i></p>	<p>1. I § 25 A, stk. 7, indsættes som <i>nr. 21</i>:</p> <p>»21) Ved udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.«</p>
<p>§ 29. --- <i>Stk. 2. Hvis retten til udbetalinger fra en pensionskasse m.v., der omfattes af § 2, nr. 4, eller § 6, fra en forsikring, der omfattes af § 5, eller</i></p>	

<p>fra en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed tilfalder en person, der ikke er indkomstskattepligtig af udbetalingerne i henhold til § 20, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, eller hvis sådan ret bevarer af en person, efter at den pågældendes indkomstskattepligt efter § 20 er bortfaldet, svares en afgift på 40 pct. af det beløb, som på tidspunktet for rettens erhvervelse eller indkomstskattepligtens ophør kunne være udbetalt til den pågældende ved ordningens ophævelse, eventuelt af kapitalværdien af fripolice eller lignende.</p> <p><i>Stk. 3-4. ---</i></p>	<p>2. I § 29, <i>stk. 2</i>, indsættes som 2. <i>pkt.:</i></p> <p>»1. pkt. gælder ikke udbetalinger til fyldestgørelse af krav, for hvilke der er foretaget kreditorforfølgning i medfør af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikrings-aftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.«</p>
<p>§ 30. Ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant samt ved andre dispositioner m.v., der medfører, at en pensionsordning med løbende udbetalinger eller en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed ikke længere opfylder betingelserne i kapitel 1, svares en afgift på 60 pct. af det beløb, som på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse, eventuelt af kapitalværdien af fripolice eller lig-</p>	<p>3. I § 30, <i>stk. 1, 1., 15. og 16. pkt.</i>, ændres »jf. dog § 30 B« til: »jf. dog 17. pkt. og § 30 B«.</p>

nende, jf. dog § 30 B. Samme afgift svares ved ændring af udbetalingsvilkårene for en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed efter det aftalte tidspunkt for første udbetaling, jf. dog 4.-6. pkt. Dog kan udbetalingstidspunktet, udbetalingsperiodens længde og udbetalingsforløbet ændres, indtil første rateudbetaling finder sted. Efter den første rateudbetaling kan forsikringstageren henholdsvis kontohaveren forlænge udbetalingsperioden og ændre terminerne for de enkelte rateudbetalinger. Endvidere kan den person, som udbetalingen af rateopsparingen eller rateforsikringen i tilfælde af kontohaverens henholdsvis forsikringstagerens død sker til, forlænge udbetalingsperioden og ændre terminerne for de enkelte rateudbetalinger. Endvidere kan kontohaveren henholdsvis den person, som rateopsparingen i tilfælde af kontohaverens død udbetales til, vælge et andet udbetalingsforløb, jf. § 11 A, stk. 2. Ved dispositioner som nævnt i 4.-6. pkt. kan ændring af de oprindeligt valgte terminer for de enkelte rateudbetalinger alene ske i form af ændring til månedlige eller kvartalsvise terminer. Foretages dispositionen m.v. efter den tidligere ejers død, udgør afgiften dog 40 pct. af det afgiftspligtige beløb. Der svares afgift på 60 pct. ved ændring af udbetalingsvilkårene for en pensionsordning med løbende udbetalinger efter første udbetaling. Terminerne for de enkelte udbetalinger af pen-

sionsordningen med løbende udbetalinger kan dog ændres og udbetalingsperioden for en ophørende livrente forlænges med virkning fra førstkommende kalenderårs begyndelse. 7. pkt. finder tilsvarende anvendelse. 9. pkt. finder ikke anvendelse, når udbetalingen af en livsvarig alderspension helt eller delvis sættes midlertidigt i bero. Af dispositioner m.v. som nævnt i 1. pkt. over en indeksordning svares en afgift på 40 pct. af det beløb, som på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på overførsler fra en konto i Lønmodtagernes Dyrtidsfond, som ikke er omfattede af § 41, stk. 1, nr. 8, jf. § 7 a i lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant og ved andre dispositioner m.v., der medfører, at en kapitalforsikring, opsparing i pensionsøjemed eller supplerende engangsydelse ikke længere opfylder betingelserne i kapitel 1, betales en afgift på 52 pct. af det beløb, som på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse, eventuelt af kapitalværdien af fripolice eller lignende, jf. dog § 30 B. Ved overdragelse eller anden overførsel til eje eller pant og ved dispositioner m.v., der medfører, at en ordning omfattet af §§ 10 A eller 12 A eller en supplerende engangssum ikke længere opfylder betingelserne i kapitel 1, betales en afgift på 20 pct. af

3. I § 30, stk. 1, 1., 15. og 16. pkt., ændres »jf. dog § 30 B« til: »jf. dog 17. pkt. og § 30 B«.

3. I § 30, stk. 1, 1., 15. og 16. pkt., ændres »jf. dog § 30 B« til: »jf. dog 17. pkt. og § 30 B«.

<p>det beløb, der på tidspunktet for dispositionen m.v. kunne være udbetalt ved ordningens ophævelse, jf. dog § 30 B.</p> <p><i>Stk. 2-9. ---</i></p>	<p>4. I § 30, stk. 1, indsættes som 17. pkt.:</p> <p>»1., 15. og 16. pkt. gælder ikke dispositioner omfattet af retsplejelovens § 512, stk. 4, § 10, stk. 2, i lov om firmapensionskasser, § 116, stk. 3, i lov om forsikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i lov om visse civile retlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter.«</p>
<p>§ 38. Når afgiftspligt indtræder som følge af en udbetaling, påhviler pligten den eller dem, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen, jf. dog stk. 7. Når afgiftspligt indtræder i andre tilfælde, påhviler afgiftspligten den eller dem, der ville være berettiget til udbetalingen, hvis ordningen var blevet ophævet på dette tidspunkt. Det pågældende forsikringsselskab eller den pågældende myndighed, pensionskasse, bank, sparekasse eller anden institution skal tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 3 hverdage (bankdage) efter, at forsikringsselskabet m.v. har udbetalt den afgiftspligtige ydelse. Hvor afgiftspligten ikke indtræder som følge af en udbetaling, skal det pågældende forsikringsselskab eller den pågældende myndighed, pensionskasse, bank, sparekasse eller anden institution tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 1 måned efter, at forsikringsselskabet</p>	

UDKAST

m.v. har fået kendskab til afgifts-
pligten. Der skal gives den afgifts-
pligtige underretning om indbeta-
lingen.

Stk. 2-7. ---

5. I § 38, *stk. 1*, indsættes som **6.**
pkt.:

»Ved udbetalinger til fyldestgø-
relse af krav, for hvilke der er fore-
taget kreditorforfølgning i medfør
af retsplejelovens § 512, stk. 4, §
10, stk. 2, i lov om firmapensions-
kasser, § 116, stk. 3, i lov om for-
sikringsaftaler eller § 11, stk. 2, i
lov om visse civilretlige forhold
m.v. ved pensionsopsparing i pen-
geinstitutter, påhviler afgiftspligten
skyldneren.«